Ն. 2699 1894 ՄԱՅԻՍ 17 ՇԱԲԱԹ 1311 ՉԻԼԳԱՏԻ 23 ՕՆՈՒՆՃԸ ՄԷՆԷ

ՀԱՅՐԻՏԷԻ ՀԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԳԻՆՈՎ ՈՉ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՈՅԷ ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՕՅԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ամիս	6 ամիս	3 ամիս
ՍԹԱՄՊՈԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէ 20 ղուշտան

(صاحب امتياز: جيوه‌لكيان)

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ

Երինճի, Շնճի վէ Յինճի սահիգէ ղ. 5
Կիւնճիւ սահիգէ 11ի 10ը. հա. » 3

Մէվասսը նաֆիյա տարի պէնալէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իտատ օլունմայաճագ

Իսթամբէլի Սթամպօլտա Գապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկհան մաթպասանտա սրը։ Քեազֆէի մէվասսա հաղզընտա գազէթանին սահիգ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԷԼԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բարիզէ ջեռին Բօլիթէգինք մէքթէպի թէլեֆոնին 100ի՝ 3ի սէնէի տէվրկսի օլարը միւնասէպէթիյէ իշրա օլունան զինէթլիլրաե հաղրը պուլունմագ, վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին հարպիյէ նազրը մէնէրալ Մէլսիյէ իլէ պազը իւմէրաի ասքէրիյէյէ թարաֆը հաղրէթը բատիշահատէն իհսան պույրելան նիշանլարը թէվարի էյլէմէք իւզրէ չէրը մէղքիւբէ իրամ զըլընմըշ օլան Մէքթէպը Հարպիյէ Շահանէ մուալիմլէրինտէն ֆէրիզ սաատ. Լրգօգ բաշա հաղրէթլէրի բէիսը ճիւհուր Մ. Գարնօ թարաֆընտան էլիզէ սէրայընտա սուրէթը մախսուսէտ գապուլ օլունարագ, Մ. Գարնօ ճնշապէրի բաշաի միւշարէլէյհին մէմուրիյէթը մախսուսէսինի խապէր ալմասը իւզէրինէ իպրազը մէհմունիյէթ ինմիշ, վէ Զաթը հաղրէթը Բատիշահինին էֆքեաբը ճէլիլէի Շէհինշահլէրինի թազոիսէն պիր նումէրգ իյրատ էյլէմիշլէր տիր։

Սուրէթը ճէրէյանը հաղզընտա ագամէմէ կազէթամզտա մաիւմաթ ինա օլունան Զաբբա տավասը էլէկվմ մէհաքիմի իշզալ ինմէքտէ տիր։ Իյպու մուհաքէմէ կէյշէն ճումաա կիւնիւ Պուգրէյ ինթինաֆ մահքէմէսի հուզուրընտա 10ընճը ակֆա օլմագ իւզրէ բույրէթ օլունը, Սունան հիւքիւմէթի ավգաթլարընն թալէպի մուճիպինճէ, միւթէվէֆա Զաբբանին վարիսլէրի օլմագ իստասանտա պուլունանլարը՝ հիւքիւմէթը մէզքիւրէյէ գարշը սարլ վարիս օլարգ լարընը իսպաթ էյլէմէյէրինէ մահքէմէճէ գարար վէրիմիշ, վէ մուհաքէմէնին կէլէնէք սեպ. այընտա իճրասը թահթը գարարա ալընմըշ տրը։

Ֆրանսա մէշհիրը հիւքէմաբանտան օլուպ պունտան հէնուզ պիր գաչ այ ագտէմ վէֆաթ ինմիշ օլան Էրնէսթ Բրնանին տուլ զէվճէսի մատամ Գօնէլի Բրնան՝ ալաթր. մայիսին 22ընճի կէյշէն սալը կիւնիւ թէրքը հայաթ ինմիշ տիր։

Մումիւլէյհա գատրն պիր գաչ կիւնտէն պէրու ագճիյէր իւճիւնէթինէ միւպթէլա օլուպ, ֆամիլեասը վէ պիլիճիմէ ագրապա վէ ահիպպասը՝ բէք զիյատէ էնտիլէ ինմէքտէ վէ քէսպը աֆիյէթ ինմէսինտէն մէյդանա օլմագտա իսրէր։

Մատամ Բրնան՝ բէսսամ Արի Շէֆէրին եէկէնի օլուպ, միւթէվէֆա էտիպը մէշհուրա լարզ դայէթ տիրայէթլի պիր զէվճէ իտի։

Սրպիա գրալըընն վալիհէսի գրալիցա Նաթալիյէ ախիրէն պիր թէլէկրաֆ քէշիտ օլընարագ, նիզամնամէսինն թէպտիլ օլունդը խապէր էլրիմիշ, վէ Պէլգրատա գիդիլգ իրամէթ ինմէսի բէճա օլընմըշ իսէ տէ, միւշարէլէյհա գրալիցա՝ ճէվապընտա, Սըրպիանընն ահվալը հաղրէսինտէ քէնտիսինին կիտիպ Պէլգրատտա իրամէթ ինմէսինէ հէնուզ պիր սէպէպ վէ վէսիլէ կէօրմէտիկինի պէյան ինմիշ տիր։

Սըրպիա նիզամնամէսինին թէպտիլ ու թասատիրինտէն տօլայը մէմլէքէթին իչէրի ճիհէթլէրինտէն Պէլգրատա հէնուզ միւթէատտիտ թէլէկրաֆլար վիրուտ իսէրէք, գրալ հաղրէթլէրինէ բէսմը թէպրիքաթ իչֆա իտիրմէքտէ տիր։ Պունտան մատտա գրալ Ալէքսանտր՝ պիր խայլի հէյէթը մէպուսէլէր վէ էզճիմէ Նիշ վէ Գրակուլէվայ չէհրլէրինին մուրախասալարը վէ տիվանը թէմսիլ ազալարընը նէզտինէ գապուլ ինմիշ տիր։ Պունլար մուախիրէն գրալըն բէյտրի գրալ Միլան թարաֆընտան տախի գապուլ օլընմըշլար տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բէմմի.—Տիւնքի բաղար էրթէսի կիւնիւ Սըրպիա սէֆիրը ճէտիտի էսալէթլու Մ. Վլատան ճօրճէվիչ ճէնապէլրի՝ համիլ օլարը իրթիմատ. նամէլէրինի թազատիմ իչիւն մայէթի մէմուրարլյա պէրապէր մէրասիմը միւթատտէ իլէ Մապէյնը Հիւմայունը Միւլիւքեանէյէ ազիմէթլէ, սուրէթը բէսմիյէտ հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հաղրէթը Բատիշահատէ չէրէֆը մէսալա նախլ օլարագ, իշպու ըէսմը ալիտէ խարիճիյէ նազրը տէվլ. բաշա հաղրէթլէրի տախի հաղրը պուլընմըշ տրը։

—Տիւն տախի «Նիմոնէի թէլրագը» նամ իսլամ մէքթէպի մուալիմ վէ չակիրտանրնա՝ Քեազրտախանէտէ պիր զիյաֆէթը Սէնիյէ քէշիտէ պուլուրմըշ տրը։

Օրատա՝ չակիրտան վէ մուալիմլին ազչամա գատար թէնէզդիւհ ինմիշլէր, վէ էօյլէն վէ ագչամ թատամարը էանասընտա, էտիյէի հաղրէթը Բատիշահիյի միւթէզամմին Նումէյար իյրատ էյլէմիշլէր տիր։

Ագչամ իւսթիւ չակիրտան վաբօրը մախսուսլարա քէօրիյէ էնմիշլեր, վէ օրատան տախի մէքթէպէ ավտէթ էյլէմիշլեր տիր։

—Թիւրքիա սահիլլերինտէ պուլունան շէհիրլերէ իրսալ օլունաճագ մէքթուպլարտան ալընմագտա օրան 1 ղ. իւճրէթին 20 բարայա թէնզիրինէ Թէյէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթինճէ թէշէպպիւս օլընարագ, պու թէշէպպիւս մէվգիի իճրայա գօնուլուրը թագտիրտէ, հասրլ օլաճագ նէթիճէ հագգընտա էֆքեաբ վէ միւթալէալարընը իսթիֆարէն պիլճիմէյէ պաշ միտիրլերէ պիր գրմա թահրիրաթը ումումիյէ կէօնտէրիմիշ, վէ շիմտիյէ գատար Հալէպ, Պէյրութ վէ Թրաբպիզօն պաշ միտիրլերի լազմ նէզարէթէ թագտիմ էյլէմիշլեր իսէ տէ, տիկէր պաշ միտիրլեր էլան ճէվապ իրսալ ինմէտիքլերինտէն, հէմ բօսթա վարիտաթընն արթըրըլմասը վէ հէմ տէ մուամէլաթը թիւճճարիյէնին թէվսի իտիլմէսի նօգթաի նազարընտան հաիզը էհէմմիյէթ օյաճագ օյան պու խուսուսըն թէէխխիւրի մուճիպ օլմամասը իչիւն ճէվապլարընը պիր ան էվվէլ իրսալ էյլէմէլէրի՝ Բօսթա վէ Թէյէկրաֆի նէզարէթինտէն պիլճիմէյէ թէյէկրաֆի վէ բօսթա պաշ միտիրլերինէ թէէքիտէն էմր ու իշար օլունմըշ տրը։

—Սատրազամ ֆէխամ. տէվլ. ճէվատ բաշա հաղրէթլէրինին պիրատերի վէ Պուգրէյ Օսմանը սէֆիրը սապրդը սատ. Շաքիր բաշա՝ Ամինա Օսմանը սէֆարէթինէ թային օլընտըզընտան տօլայը, հիւքիւմէթը միւշարէլէյհա թարաֆընտան էվվէլքի կիւն ճէվապը մուվաֆֆագաթ վիրուտ ինմիշ տիր։

Քէզա սատ. Բէշիտ պէյ հաղրէթլէրընին Պուգրէյ սէֆարէթինէ թայինի հագգընտարումանիա տէվլէթի թարաֆընտան հիւսնը բիզա կէօսթէրիրմիշ տիր։

—Միտիլլի շէհրինի հավա կաղըյա թէնվիր ինմէք իչիւն Տէրսաատէթ խսթինաֆ միտտաիի ումումի մուավինլերինտէն իսմայիլ Հագգը պէյ իլէ թիւճճարտան Գարամանօ էֆ.նին 50 սէնէ միւատէթլէ թալէպ ինմտիքլերի ինմիյագտա տիր օյան էվրագըն մուամէլաթը՝ Նաֆիա նէզարէթինճէ իքմալ օլընարագ, թանզիմ օլընան մուգավէլէնամէ մագամը Յատարէթուզմայա իրսալ օլունմըշ տրը։

—Եօզղատ միւթէսարրֆլըզընա թային պույրըլան Հօրան միւթասարրֆը էսպագը սատ. ճաֆէր բաշա հաղրէթլէրի՝ էմնամէսինի ախզ ինմիշ օլարընընտան, եարընն մահալը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն հարէքէթ ինտէճէք տիր։

—Մէյանիքտէ ինչա իտիլճէք օլյան կէօմրիւք անթրբրօյարընընն խարիթասընը թէագիգ ինմէք իւզրէ, Բուսումաթ Էմանէթի թարաֆընտան վուգուա պուլան տավէթ իւզերինէ, Մէյանիք բուսումաթ նազարը ճէմալ պէյ պիր գաչ կիւն էվվէլ շէհրիմիզ կէլմիյ տիր։

—Պօղազ իչի սահիլինտէ պուլընան պազը խանէլերէ թիւթսիւ ամէլիյաթը իճրասը իչիւն Շէհր Էմինի Բրտան բաշա հաղրէթլերի թարաֆընտան՝ թիւթսիւ ամէլիյաթը մէմուրը Մ. Մօնտրակօնա միւսաատէ պույրըլմըշ տրը։ Պու քէրրէ պիրինճի տէֆա օյարագ, Շիրքէթը Խայրիյէ միւտիրի Հիւսէյին էֆ. հաղրէնին Պէպէքտէ իգամէթ ինմտիկի խանէ թիւթսիւէնմիշ տիր։

—Մըսըր ֆէվգէլատէ գօմիսէրի տէվլ. Ղազի Ահմէտ Մուսթաֆա բաշա հաղրէթլերինին գէվճէ վէ քէրիմէսիյէ տամասը էրքեանը հարպիյէ միրիլիվալարընտան սատ. Շէվգի բաշա՝ Թարիվիյէ վաբօրրյա չէհրիմիզ միվասէլէթ էյլէմիշլեր տիր։

—Այվալրգ Ինկիլիզ գօնսօլօս վէքիլինին մախտումը Խրիսթօ էլիօբուլօս՝ տիւշար օյարը իգտիրապը գալպընա թէհամմիլ ինմէյէրէք թէլէֆը նէֆս ինմիշ տիր։

—Շարգ չըմէնտֆէրլերի իտարէ մէճլիսի ազալարընտան Մ. Շրայտէր իլէ, Էսէնտ քեաին Գրուբ ֆապրիգասը Տէրսաատէթ վէքիլի Մ. Մէնսհաուզէն էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթ կէլմիյէր տիր։

—Թիւրքիատան մէմալիքը էճնէպիյէյէ իխրաճ օյընան մահսուլաթընն պազըճալարընտան պիրի ավֆիսն օյուպ, սէնէվի ավֆիսն պէտէլի օյարագ թիւճճար վէ չիֆթիֆլիրի միզին էլլերինէ 1 միլեոն Օսմանը լիրասընտան զիյատէ պիր մէպլաղ կէչտիկի մալիէ տիր։ Կէչէն սէնէ ավֆիսն մահսուլը պօզուլմըշ օյմաղլա, պու եիւգտէն կէրէք չիֆթիֆլիր վէ կէրէք թիւճճար 500,000 լիրայա գատար պիր զիյանա ուղրամըշլար իտի։ Պու սէնէ մահսուլը տախի պէրէքէթսիզ օյաճագը գանն ու թախմին օյընմագտա իքէն, Այսընն վէ Սէյանիք թարաֆլարընտան վէ ավֆիսն հասրլ օյան տիկէր գագարատան ալընան մալիումաթ՝ պիլաքիս մահսուլը մէգքիլրընն պէրէքէթլի օյաճագընը կէօսթէրիյօր։

Շէօյլէքի Սէյանիք վիլայէթինտէն կէչէն սէնէ եարընըզ 200 սէքէթ իխրաճ օյընմըշ օյորը հայտէ, պու սէնէ իխրաճաթը 1400 սէքէթէ պալիզ օյաճագը մէմուլ օյընըշյօր։

Պալըքէսէր վէ Պուղատիշ թարաֆլարընտա տախի պու սէնէ մահսուլընընն կէչէն սէնէյէ նիսպէթլէ 3 միսլի գատար օյաճագը, վէ Անատօլու գրմասընընն տիկէր ճիհէթլերինտէ ասարը պէրէքէթի օյուպ, մէսէլա կէչէն սէնէ Սիվաս, Դարասաղաճ, Էրմէ վէ մահալը սարիէտէն 10-15 սէքէթտէն զիյատէ աֆիսն իխրաճ օյունամամշ իքէն, պու սէնէ 10-12 միսլի նիսպէթինտէ իխրաճ օյունապիլէճէկի թախմին օյունըշյօր։

—Ապտուլլահ նամ՝ չախսը գամբ ինմէք գասատյա ճէրհ ինմիշ օյան Վիտինլի պալըգճը Ալինին 3 սէնէ միւատէթլէ քիւրէյէ գօնուլմասընա՝ տիւն ճինայէթ մահքէմէսինտէ հիւքմ օլունմըշ տրը։

ՄՈՒՀԱՔԻՄԷ

ԴԱԼԱԹԱ ԿԷՕՄՐԻԿԻ ԻԽԹԻԱՍԱԹԸ

Գալաթա կէօմրիւկի իխթիյասաթը մալիւմէսինտէն տօլայը միւթէհիմ օյան էշխասըն 3ինճիւ մուհաքէմէլէրի տիւն ճինայէթ մահքէմէսինտէ իճրա օլունմըշ տրը։

Հէյէթը մահքէմէ՝ սապէրգը վէճճէ թէշէքքիւլ ինտիկի կիպի, միւթթէհիմլէր՝ թէվգիֆանէտէն կէթիրտիրէրէք, մահալը մախսուսլարընտա տուրմագտա վէ վէքիլլերի տախի հաղրը պուլընմագտա իտիլէր։

Բուսումաթ Էմանէթի վէքիլի Նիզամէտտին վէ իդգահաթ ինթասը իչիւն կէօնտէրիլէն Շէվգի պէյէր տախի հուզուրը մահքէմէտ հաղրը պուլընմագտա իտիլէր։

Կէչէն մուհաքէմէտ վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, Բուսումաթ Էմանէթի վէքիլի՝ պէրապէր կէթիրտիկի 6 գրմա գօնօշիմէնթօյը մագամը բիյասէթէ իպրազ ինմիշ, վէ պունլար տէֆթէրլերիյէ գարշըլաշըրլըպ, թէագիգաթը լազմէ պիլճիմ, միւթթէհիմլէրէն պու պապատ պազը մալիումաթ ալընարագ, 12,275 նօմէրօլը տէֆթէրին 209 նօմէրօսընտա մուգայյէտ օլուպ, հէյէթը ինհամիյէ մազպաթարընտա կէօսթէրիլէն նօգսանընն ասլ ու էսասը օյմասընը՝ իճրա օլընան թահգիգագաթան անլաշըլարագ, իգթիզաի հալին մէրճինտէն իսթիյզան օլընընը, վէ իգթիզասընն տէրտէսթը էյֆա պուլընընը՝ իշտիրմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Օսմանլը Պանգասը միտիրը ումումսի Սըր Էտկար Վինսընթն պիր իքի կիւն էվվէլ Իզմիրէ կէթտիկինի եազմըշ իսէք։

Մէզքիւր Պանգանըն Բարիզ մէճլիսը իտարէսի ազասընտան Մ. Պերժէ իլէ Մ. Օպուանօ տախի Իզմիրէ միվասէլէթլէ, Տինար վէ Տէնիզլի թարաֆլարընա գատար պիր սէյահաթ իճրա ինմիշլեր տիր։

Մումիւլէյհիմա իլէ Սըր Էտկար Վինսընթն Իզմիրէ ազիմէթլերինտէն մագսէտ՝ Այտընն վէ Գասապա չըմէնտֆէրլերի գումբանեալարընն Օսմանլը Պանգասընն մուավէնէթիյէ պիրլէշտիրիլիպ, Ալաչէհիրտէն Գարահիսարա գատար ինմիյագը Մ. Նակէլմաքէրսէ իհսան պույրելան էլթիտաա խաթիրընն պիր ան էվվէլ եանի 5-6 այ զարֆընտա ինչա վէ իքմալ զէմնընտա իգթիզա իտէն թէտապիրի ինթիխապ ինմէքտէն էնտիլէ ինմէքտէ օլուպ, միւշարէլէյհին՝ յունիս այը նիհայէթինտէ Լօնդրայա ավտէթ իտէճէկի մէմուլ տրը։

* * *

Թահվիլաթը Եուանիյէ Ֆրանսըզ համիլլերի՝ պու սըրատա Ամինատա ագազ իճթիմա իտէճէք օյան թահվիլաթը Եուանիյէ էճնէպի համիլլերի գօմիթէսինտէ Մ. ՖՕրնֆթայնը թարաֆարընտան վէքիլ նասպ ու թային ինմիշլեր տիր։

* * *

Անատօլը չըմէնտֆէր գումբանեասընն սէնէվի հիսէտարան մէճլիսը ումումսի իլէ Սէյանիք-Մանասթըր խաթթը հիսէտարան մէճլիսի կէլէճէք յունիս 29տա ագազ իճթիմա իտէճէքլեր տիր։

ՄԱՔՍՈՒՏՋԱՏԷ ՍԻՄՕՆ ՊԷՅ

Մաէլմէմնունիյէ ալտըզըմըզ մալիումաթա կէօրէ, աթուճ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ էֆ. հաղրէթլէրի՝ խայլիտէն խայլի էյլիէյմիշ օյուպ, պիր իքի կիւնտէն պէրու խանէ տէրունինտէ կէգինմէկէ պաշլամըշ, վէ պիրատերի սատ. Մաքսուտ Սեպուհ պէյ էֆ. հաղրէթլէրի՝ կերէք պիզզաթ զիյարէթէ կէլէնլերէ վէ կերէք մէքթուպ վէ թէլէկրաֆլա իսթիֆասը խաթը էյլէյէնլերէ՝ գարթ սը վիպիթ վէ էմսալի վէսիլիթլէ պէյանը թէշէքքիւրաթ ինմէքտէ պուլընմըշ տրը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 28 մայիս

Մէճլիսը մէպուսան ըէսի Մ. Տիւբիւի՝ պիրպիրինի միւթէագրպէն պիր խայլի բօլիթիգա էրպապրյա միւլազաթ ինմիշտիր։ Միւշարէլէյհ՝ իչպու թէշէպպիւսասթընտա տէվամ իտէճէք իսէ տէ, մուավֆֆագաթ օլաճագը չիպգէլի կէօրիւնմէքտէ տիր։

Բարիզ 28 մայիս

Մ. Տիւբիւի՝ եէնի գապինէթօյը թէշքիլ ինմէյի տէրէօնտէ ինմիշ տիր։ Մ. Տէլգասէ, Մ. Թէլիքս Ֆոր վէ Մ. Պարթու մէղքիւր գապինէթօյա ասխրլ օլանագլար տրը։ Մ. Բօէնգասէ՝ մալիյէ նէզարէթինի գապուլ ինմիշ տիր։

Լօնտրա 28 մայիս

Բէթէրսպուրկտան Թայմա եազըլըզընա կէօրէ, մայիս 26տա սուտուր ինտէն պիր էմնամէի իմբէրաթօրի մուճիպինճէ, պունտան պէօյէ վիրքլա, վալի վէ պէօյիւք մէմուրիյինին մայէթ մէմուրլարընը աղլ ու նասպա հագգ սեսէհիյէթլերի օլմայաճագ տրը։

Պու իչէ մէմուր պիր գօնթրոլ գօմիսիօնը մախսուսը նասպ օլընմըշ տրը։

Պերլին 28 մայիս

Ռուսիանընն Լէհիսթան գրթասընտա Վարշավիա—Մարիէնպուրկ տէմիր եօլ խաթթը իւզերինտէ քեաին Մլավա չէհրինտէ պու քէրրէ գօլերա զուհուր ինմտիկի՝ բէսմէն թէհագգուզ ինմիշ տիր։

Վարշավիա 28 մայիս

Բէսմի բարթիլարտա օգունտըզընա կէօրէ, 5 կիւնտէն պէրու պուրատա գօլերատան 16 վուգուաթ վէ 11 վէֆիյաթ, վէ Օխթատա սօն 7 կիւն զարֆընտա 17 վուգուաթ վէ 7 վէֆիյաթ, վէ Բլօգտա սօն 2 կիւն զարֆընտա 7 վուգուաթ վէ 4 վէֆիյաթ օլմըշ տրը։

Բէլգրսպուրկ 27 մայիս

Կրիպանօֆընն միրաս մատտէսի մուհաքէմէսինտէ մազունլարտան գօնթ Սօլոյուպ, Թուրիդքի, Բէյնիճ վէ Տապօթ՝ պիլճիմլէ հուզուզարընտան մահրում օյմագա վէ ռիսթպէյէրինին բէֆ ու խթիրտասընա վէ Սիպէրիայա նէֆի իտիլմէկէ մահքիմ օյմուշլար տրը։ Տիկէր մազունլարընը պէրաէթինէ գարար էրիլմիշ տիր։

Սօֆիա 27 մայիս

Բրէնս Ֆէրդինանտ իլէ զէվճէսի պուագամ սիւրաթ գաթարըյա միւասէլէթ իտուպ, սթամբուլտա ըրէնսին մայէթի մէմուրիյնի իլէ միտիրան թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմըշլար տրը։ Բէիսը միտիրան Մ. Սթամպուլօֆ նամիզաճ օլարընընտան, իչպու բէսմը իսթիգպալտէ հազը պուլընամըշտրը։

Բարիզ 27 մայիս

Զուիցցերիա հուտուտը գուբպինտէ Բենթարլիյէ նամ մահալտէ սապահ սաաթ 10տան պէրու գար եազմագտա տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էրզրում վիլայէթինտէ Ալաշկերտ գազասընա թապի Գայապէկ գարիյէսինտէ ապրիլ 12տէ պէր վէճճը ամի պիր գաղա վուգու պուլմուշ տրը։ Շեօյլէ քի, գարիյէի մեգքիւրէնին զաթէն խարապ պիր հալտէ պուլընան մէքթէպ պինասը՝ օ կիւնիւ եաղան գար վէ եաղմուր եիւզինտէն գարուսը թարաֆընտան պիրտէն պիրէ երգրյարագ, 30 գատար չօճուղըն հայաթը տիւշարը թէհլիքէ օյմուշ տրը։ Մէրգումանն չօճուգլար՝ մէքթէպին գարու թարաֆընտան երգրյարզղընը կէօրիւնճէ, նալէ ու ֆիդան իտէրէք, անտիտէ մուալիմներինին եանընա շրթապան օյտրգյարընտան, մումանէյհ տախի՝ սրրթընը թավանտան չէօքէն իքի օտուտա տայաթարագ չօճուգլարը գօյօղգա կիպի գալարընն ալթընա ալբպ մուհաֆագա ինմիշ տիր։

Պինա թէքմիլ ազաղը կէլիպ, տուվարարը տախի իչէրիյէ տօղրու երգրմըշ օյտուղընտան, հիչ պիր թարաֆտան նէ պիր գարու վէ նէ պիր տէլիք կէօրիւնմէմէքտէ պուլընմըշ տրը։

Մուալիմ Յովհաննէս էֆ.՝ պու հալի կէօրիւնճէ, չօճուգլարը իչերտէ գարանլըգտա կիւճ հալ պիր էմին մահալէ թօրլայարագ, օրատա օճաղընն եանընտաքի ինճէ տուվարտան ուսուլճաճրգ պիր տէլիք ալմըշ, վէ չօճուգլարը օ տէլիքտէն պիրէր պիրէր տիշարը չըգարըպ էն նիհայէթ քէնտիսի տէ օրատան տիշարը չըգմըշ, վէ պու սուրէթիյէ հէբսի պիրտէն սալիմէն գուրթուլմըշ տրը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 28 մայիս

Մէճլիսը մէպուսան ըէսի Մ. Տիւբիւի՝ պիրպիրինի միւթէագրպէն պիր խայլի բօլիթիգա էրպապրյա միւլազաթ ինմիշտիր։ Միւշարէլէյհ՝ իչպու թէշէպպիւսասթընտա տէվամ իտէճէք իսէ տէ, մուավֆֆագաթ օլաճագը չիպգէլի կէօրիւնմէքտէ տիր։

Բարիզ 28 մայիս

Մ. Տիւբիւի՝ եէնի գապինէթօյը թէշքիլ ինմէյի տէրէօնտէ ինմիշ տիր։ Մ. Տէլգասէ, Մ. Թէլիքս Ֆոր վէ Մ. Պարթու մէղքիւր գապինէթօյա ասխրլ օլանագլար տրը։ Մ. Բօէնգասէ՝ մալիյէ նէզարէթինի գապուլ ինմիշ տիր։

Լօնտրա 28 մայիս

Բէթէրսպուրկտան Թայմա եազըլըզընա կէօրէ, մայիս 26տա սուտուր ինտէն պիր էմնամէի իմբէրաթօրի մուճիպինճէ, պունտան պէօյէ վիրքլա, վալի վէ պէօյիւք մէմուրիյինին՝ մայէթ մէմուրլարընը աղլ ու նասպա հագգ սեսէհիյէթլերի օլմայաճագ տրը։

Պու իչէ մէմուր պիր գօնթրոլ գօմիսիօնը մախսուսը նասպ օլընմըշ տրը։

Պերլին 28 մայիս

Ռուսիանընն Լէհիսթան գրթասընտա Վարշավիա—Մարիէնպուրկ տէմիր եօլ խաթթը իւզերինտէ քեաին Մլավա չէհրինտէ պու քէրրէ գօլերա զուհուր ինմտիկի՝ բէսմէն թէհագգուզ ինմիշ տիր։

Վարշավիա 28 մայիս

Բէսմի բարթիլարտա օգունտըզընա կէօրէ, 5 կիւնտէն պէրու պուրատա գօլերատան 16 վուգուաթ վէ 11 վէֆիյաթ, վէ Օխթատա սօն 7 կիւն զարֆընտա 17 վուգուաթ վէ 7 վէֆիյաթ, վէ Բլօգտա սօն 2 կիւն զարֆընտա 7 վուգուաթ վէ 4 վէֆիյաթ օլմըշ տրը։

Բէլգրսպուրկ 27 մայիս

Կրիպանօֆընն միրաս մատտէսի մուհաքէմէսինտէ մազունլարտան գօնթ Սօլոյուպ, Թուրիդքի, Բէյնիճ վէ Տապօթ՝ պիլճիմլէ հուզուզարընտան մահրում օյմագա վէ ռիսթպէյէրինին բէֆ ու խթիրտասընա վէ Սիպէրիայա նէֆի իտիլմէկէ մահքիմ օյմուշլար տրը։ Տիկէր մազունլարընը պէրաէթինէ գարար էրիլմիշ տիր։

Սօֆիա 27 մայիս

Բրէնս Ֆէրդինանտ իլէ զէվճէսի պուագամ սիւրաթ գաթարըյա միւասէլէթ իտուպ, սթամբուլտա ըրէնսին մայէթի մէմուրիյնի իլէ միտիրան թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմըշլար տրը։ Բէիսը միտիրան Մ. Սթամպուլօֆ նամիզաճ օլարընընտան, իչպու բէսմը իսթիգպալտէ հազը պուլընամըշտրը։

Բարիզ 27 մայիս

Զուիցցերիա հուտուտը գուբպինտէ Բենթարլիյէ նամ մահալտէ սապահ սաաթ 10տան պէրու գար եազմագտա տրը։

ՖՐԱՆՍԱՏԱ

ԹԷՊԼՏՏԻՒԼԸ ՎԻՒԲԷԼԱ

Վիէննանքն Նոյ Ֆրոյ Բրեռ կազէթաբրնտա օգունտրդնա կէօրէ, Ֆրանսատա Դագիմիր Բէռիէ գապինէթօսընքն մէմուլին զայրը իսթիֆատրնա սէպէպիյէթ վերէն հատիսէ՝ բէք ճիւղի պիր էհէմմիյէթի հաղ օյտրզրընտան, հէր քէս գանն իտիյօր քի, Մ. Դագիմիր Բէռիէ՝ մէմուրիյէթտէն չէքիմէք իչիւն էն էվվել զուհուրա կէլէն ատի պիր վէսիէյի պիրէ էյտէն գաչըրմամադա սայ իթմիշ տիր։

«Պունտան գաթի նազար,—տիյօր մէզքիւր կազէթա,— պիր չօգ մուգապէմէթտէն սօնդրա վէ էֆքերը ումումիյէնին թագտիգի իւզերինէ, Մ. Դագիմիր Բէռիէ՝ ըէիսը ճիւմհուր Մ. Գառնօնքն իպրամաթը վագրասրնա իթթիպատէն պիր հէյլեթը վիւքելա թէչքիրինի տերէօհտէ իթմիշ օյուպ, օ զէմանտան պէրու իսթիֆա իթմէյի ազգընտան պրագմաղը, հէր կէօնա իթիրազաթա մուգապէլէ իթմիշ, վէ Բարլամէնթօ իլէ չաթրչմադա հէր կիւն հազրը վէ միւհէյյա պուլունմըշ տրը։ Մէճլիսը մէպուսան՝ գարշըսընտաքի ատամքն գօլայ պաչէյէր պիր ատամ օյմատրդնը վէ թէրքը մէմուրիյէթի իթմէք ըչիւն տայմա գրլ իւզերինէ պուլընտրդնը հրսս իտիյօր իտ։ Ֆրանսատա իսէ Բարլամէնթօյա էսիր տէյրի, ըէհպէր օրմագ իսթէյէն վիւքելա կէօրիւրմէտիք եէնի պիր չէյ օյուպ, Մ. Գագիմիր Բէռիէ՝ ֆիլհագիգա Ֆրանսա Մէճլիսը մէպուսանընքը թամ 7 այ եէտը զապթընա կէչիրմէկէ, վէ իչբէթի իտիճէէ իթմաթ իտէճէք միւքէմմէլ պիր էքսէրիյէթ թէչքիլ իթմէկէ մուվաֆֆագ օրմշ տրը։ Ճիւհուրի պիր հէյլեթը վիւքելանքն Բարլամէնթօտա միւքէմմէլ վէ մութթահրա պիր էքսէրիյէթի զաղանմասը կիպի միւչքիլ պիր մուամմայա նիհայէթ հալ օլընմըշ նազարը,յա պագրպաիիպ. ըէիսի չար չէչմէք մէմուրիյէթտէն տիւչէճէկի կրնէ պէքլէմէքտէ օյան պուգապինէթօ՝ տայմա բօլիթիգասընքն նալը մուվաֆֆագիյէթի օրտրդնը կէօրմէքտէ պուլընմըշ տրը։»

Նոյ Ֆրոյ Բէռէ կազէթասը՝ պու սաթրտրը եազտրգտան սօնդրա, Մ. Դագիմիր Բէռիէնին գուվվէթի դապինէթօսընքն չու սօն վագթյա գատար Բարլամէնթօճա նտիլ օյտրդը մուգաֆֆէրիյէթլերի թասատա իտուպ, նիհայէթ մէզահիպ նազրընքն՝ «էֆքերը ճէտիսէ դօրլիթիգասը հազրընտա վագը օյան պէյանմընքն՝ բատիգալարը քիւտիրմիկինի, վէ մէմուրիյն իլէ զապթանը ասքերիյէնին՝ ֆան տ'Արգ զինէթիյէրինտէ ըէսմէն հազրը պուլընմադարը հազրընտա վագը օյան մէմուրիյէթի տախի մոհֆաֆզաքերանը խօչնուսրդ պրագտրդնը ղընը տէրմիյան իլէ, պու եիւզտէն բատիգալար իլէ մուհաֆզաքերանքն վէ պունարրա տիկէր պագը ֆրգալարընքն՝ գապինէթօյը տէվիրմէք իչիւն պիրլէշտիքլերինի, վէ գապինէթօնքն տախի մագամը հիւքիւմէթի թէրք իթմէք իչիւն պու ֆրրսաթտան իսթիֆատէյէ միւսարէսթի իթտիկինի պէյան իթմիշտիր։

Մէզքիւր կազէթա՝ իչպու թավր ու հարքէթի պէր վէճճը աթի իյզահ ու թարիֆ իտիյօր։

«Մ. Դագիմիր Բէռիէ՝ էսկիյիպ գուվվէթտէն սիւչմէքտէ գօրգույօր վէ գուվվէթի հէնուզ եէրինտէ իլքէն վիւքելրգ մագամընքր թէրք իթմէք իսթէյօր իտ։ Կէյճճէք դեկտեմբեր այընտա Ֆրանսա բէիսը ճիւմհուրընքն ինթիխապընա թէչպիւս իտիյճէք օյուպ, Մ. Դագիմիր Բէռիէ իսէ՝ Մ. Գառնօնքն էն ճիտտի վէ էն միհիմմ բագիպի օրմաղյա, միւչարէյէ,հ՝ ըէիսը ճիւմհուր կիպի գայգմագ իչիւն ըէիսը վիւքելա կիպի տիչմէք իսթէմիշ տիր։»

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Բօմատան եազրտրզընա կէօրէ, ահվալ էյան միւչէվվէշ օյուպ, Բարլամէնթօտա պիւտճէէնին միւպահասի ումումիյէսի պու գատար ուզանմասը՝ գապինէթօյա թէմամը,յա խայրը օյյօր, գիրա պու սուրէթլէ գապինէթօ՝ մալիյէճէ պիր իթիյաթ հուսուլի իչիւն տօսթյարը վասրթասը,յա միզաքերաթը արգասընը քէտիրմէմէկէ վագթ ու միւսաատ պուլապիլյօր։ Բարլամէնթօ տիվանխանէյէրինտէ կէօրիւլէն իչլերին եանընտա՝ Մէճլիսը մէպուսանտա իճրա օլընան միզաքերաթրն բէք օ գատար էհէմմիյէթի եօգ տրը։

Մէճլիսը մէզքիւրտէ սաղ թարաֆրն միանթէհա ֆրգասը՝ պիւտճէյի միվազէնէյի պիր հալէ գօյմագ իչիւն հէյլեթը վիւքելանքն թապէպ իթտիկկ եէնի վերկիյերին թէմամրյա ըէտտինի թէքլիֆ իտճէէք, վէ միվազէնէյի թասարրուֆաթյա վէ վերկիյերին թէպտիլ ու թատիրիյէ վիւճուուտ կէթիրմէք լազըմ կէլտիկինի տէրմիյան էյլեյճէքմիշ։

—

Ալաֆր. մայիսին 23իւնճի կէչէն չարչէնպահ կիւնիւ Ինկիլթերա ըէիսը վիւքելաը լօրտ Բօզպէրի՝ Պիրմինկեամ չէհրի պէյտիյէ տաիրեսպտէ պիր նուրթ իյրատ իտրեք, պիւտճէնին պիլիսասա սբիր՝օրը իչկիյեր հագգընտաքի գրսմընտան պահս իթմիշ, վէ իֆրաթ մերթեպէ քէսը նուֆուզ իթմէք իւզրէ պուլընան միւսքիրաթ թիւճճարանընքն միւտահյաթընա հիւքիւմէթին մուգավէմէթ իթմէսի լուզումը իւզերինէ իսրար էյլեմիշ, վէ սբիրթօր իչկիյերէն պիր վերկի ալաղընա գարար վերիլտիքտէ, իրանտա ատասընքն պագը ֆէտագքերլեգյար իճրասընա մէճպուր օլաճաղը պէհանէսիյէ Իրլանտալրընքն սերպեսթի (լիպերալ) ֆրգասընա մէնսուպ պիր գապինէթօյը տէվիրմէկերիյէ հիչ պիր չէյ գազանմայաճագլարընա մերգուման Իրլանտալրարը իգնա իթմէկէ չալըշմըշ տրը։

—

Ալէքմանիանքն՝ Բրուսիա, Պրունսվիք վէ Անհալթ գըթալարընտա հավաճա ախիրէն հիսս իտիլէն սօուգ՝ կիթտիքճէ արթմագտա օյուպ,կէչէն չարչէնպահ կիւնիւ միզան իլ հարարէ սրթբրտան ալաղը 7 տերէճէյէ գատար էնմիշ, վէ էքինէրին պէօյիւք գըսմը վէ էգհիւմէ բատթաթէ մահսուլը քեամիլէն խարապ օրմուշ իտուկի՝ մահալի կազէթալարընտա օգունմուշ տրը։

—

Պէլճիգատա նէչը օլընան Լնուէքանոն Պէլ՝ կազէթասը՝ Թէհրանտանալրպ նէյր իթտիկի պիր մէքթուպտա տիյօր քի, իթտիանքն Թէհրանտա պուլընան սէֆիրի իլէ Իրան հիւքիւմէթի պէյնինտէ պիր իսթիլյաֆ հուսուլինտէ սէպէպ օյան կէօմրիւք մէսէլէսի՝ պու կիւնէրտրտ տահա գիյատէ միւչքիլ պիր հալ քէսպ էյլեմիշ տիր։

Իթալիա իլէ Իրան հիւքիւմէթլերի պէյնինտէքի միւնասէպաթը տիբլօմաթիկ ըէնին գաթ օլունաճաղը մէկհուզ տրը։

—

Իթալիա տէվլէթինին հարպիյէ պիւտճէսի լայիհասընա միթէպլիգ օյան թէտգիգաթրն՝ ախիրէն իքմալ օլընտրդը, վէ լայիհան մէզքիւրէնին մէզքրի իճրայէ վագը գարարկիր օյորը՝ էվվելճէ պէյան օլընմըշ իտ։ Պու քէրրէ Բօմատան էվրօբա կազէթալարընա վուգու պուլան իչարա կէօրէ, հարպիյէ պիւտճէսինին թէտգիգաթը խիթամ պուլարգտան սօնրա ումումի պիւտճէ այշրընը գաբատարագ միվազէնէյի մաիլյէնին թէէմինը հուսուլի զըմնընտա իթթիխազ օյունաճագ թէտաարիրը մաիլյէյ տարը թանզիմ գըլընմընշ օյան լայիհանրն թէտգիգինէ իպթիտար իտիլմիշ օյտուղընտան, պու պապտէքի միւզաքերաթրն տախի գարիպէն նէթիճէբէգիյը օրմաը մէմուլ կէօրիւնմէքտէ տիր։

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Տէրսաատէթ 25 սեպտ. 1885

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօմն,

Սեղին «Լիմիլզիոն Սգօթ» նամ թէրթիպինի գուլանմայա պաշչասրընտան պէրու, մէզքիւր թէրթիպին սըրատա վէ գանսըզրգ կիպի չօճուգ խասթարգարրնտա բէք չօգ տէֆա հիւանդնէթիճէէնին խթիհսալ էյլեմիշտիր։

Իմտի պէնիմ էֆքեարրմճա, իչպու թոշ վէ ֆանտեպաթ թէրթիպ՝ տաիմ Մօրինա պարգ եազընա թէրճիշ օլունմաը տրը։ Պինանէն ամէյ պէն տախի անը պու սուրէթլէ թավսիյե իտէրիմ։

Օրտուի Հիմայուն
աթրզպագի սարգասընտան
Տօքթոր Ա. Անարեատե

ԹԻՒՐԲԻԱՏ.

ԱՍԱՐԸ ԱԹԻԴԱ ԹԷՀԱՐԻՍԻ

Պաղտատտա էպիւլ Հապա գրթասընտա ֆէէնը ասարը աթիգա էրպարընտան Մ. Շուլ թարաֆրնտան իճրա իտիլէն հաֆրիյաթի նէթիճէսինտէ էյէ կէչերիլէն 54 սանտրգ ասարը աթիգա՝ օրատա պուլունան Միւզէխանէի Հիմայուն մէմուրը Պէտրի պէյ մարիֆէթիյլէ ցէրսատատէթէ միւթէվէճճիհէն եօյա չըգարրըմըշ, վէ հաֆրիյաթը մէզքիւրէ իչիւն սարքընա լիւզում կէօրիւնէն 500 լիրանրն 150 լիրասը թարաֆը հարդէթբատիշահիտէն թէսվիյէ պուլրըմըշ տրը։

Մէզքիւր էլ մըգտար ասարը աթիգա պիր թարաֆտան եօյա չըգարրլտրը կիպի, Մուսուլ վալիսի տէվլ. Ագիզ բաշա հազրէթլերինտէն էվվելճէ վարիտ օյուպ, Ասորեստան հիւքմտարանընտան Շամիրամրն հէյքելի պուլրնտրդրը միպէյլին օյան թէլեկրաֆնամէ իւզերինէ, Միւզէխանէի Հիմայուն միտիրիյէթինտէն Մ. Շուլա թէլեկրաֆիա իշարը քէյֆիյէթ իտիլմիշ.վէ մումիրէհատ հէյքելը մէզքիւրրն հագիգաթէն օ նամա օյուպ օրմատրդընը թահգիգ իչիւն չէհրը մէզքիւրէ կիտէրէք, թահգիգաթը յազրմէյէ իպթիտար էյլեմիշ տիր։ Բահիպր մումիլէյհ՝ իւզերինտէքի խաթթը միսմարիյի (բեւեռագիր) գրաաթ իտէրէք, Ֆրիստոստան 741 սէնէ էվվել իճրատ հիւքիւմէթ իտէն Ասորեստան հիւքմտարրարընտան իքինճի Թղլաթղլասրն ըէսմի օյտրդընը պէյան իթմիշ տիր։

Մէզքիւր հէյքելին՝ Միւզէխանէի Հիմայունա նագլ իտիմէսի զըմնընտա, Մուսուլ վիլայէթինէ էմր վէրիլմիշ տիր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Այարն վիլայէթի մէճթուպճրըզը՝ մէճլիսը իտարէ վիլայէթ պաչ քէաթիպի իզզ. Խայրի պէյէ,

Եանկա վիլայէթի մէքթուպճրըզը՝ Այարն վիլայէթի մէքթուպճրըզը իզզ. Հասան Բէֆիզ էֆ.յէ Թէֆվիզ պույրըլմըշ տրը։

* *

Էնգարէ վիլայէթի մէարիֆ միւտիրլիկինէ՝ Պրուսա մէքթէպը իտատիսի միւտիրի Ալաէտտին էֆ.

Պիթլիս վիլայէթի մէարիֆ միւտիրլիկինէ՝ Ենգարէ մէարիֆ միւտիրի սապրգ Շերիֆ էֆ.

Պրուսա մէքթէպը իտատիի միւլքիսի միւտիրլիկինէ՝ Հալէպ մէքթէպը իտատիսի միւտիրի Ֆէհմի էֆ.

Տիյարպէքիր Տէֆթէրը Խազանի մէմուրիյէթինէ՝ Հէքքարի Տէֆթէրը Խազանի մէմուրը Մուսթաֆա էֆ.

Հէքքարի Տէֆթէրը Խազանի մէմուրիյէթինէ՝ Ատաբազարը գազասը սապրգ թարու քեաթիպի միւազիմինտէն ըրֆ. Շէվքէթ պէյ,

Տէպրե Տէֆթէրը Խազանի մէմուրիյէթինէ՝ կէօրիւճէ սանճաղը Տէֆթէրը Խազանի գալէմի պաչ քեաթիպի միւլազիմինտէն Ապտուլքերիմ էֆ. թային գըլընմըշ տրը։

* *

ՆԻՇԱՆ

Ինկիլիզ նիսվանընտան Ֆրիպպէտ մուգիմ Թօնճօրֆրն զէվճէսի էլիզապէթ՝ խրսէմաթը համիյէթմէնտանէսինէ մէպնի ՅԻնճի ըիսթպէտէն Շէֆգաթ նիշանը զիշանը ինսան պույրուլմուշ տրը։

ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻԹԷ ՎԷ ԴՕԼԷՐԱ

ԲԷՍՄԻ

Մայիս 13տէն 14է գատար Զիլէտէ գօլէրատան 10 միւսապ, վէ էսկի վէ եէնի միւսապպարատան 9 վէֆիյաթ,

Մայիս 14տէն 15է գատար Սիվասա 3 վէֆիյաթ,

Մայիս 13տէն 14է գատար Թօգատտա 1 միւսապ օյուպ, էսկի վէ եէնի միւսապպարատան 2 վէֆիյաթ վուգու պուլմըշ տրը։

Իչպու միւտտէթ զարֆրնտա Թրաբպիզոնրն Գասը գարիյէսինտէ վուգուաթ օլմայրպ, Սամսօն գասապասընտա զուհուր իտէն 4 միւսապտան 1ի վէֆաթ իթմիշ տիր։

* *

Կէչէն գօյերա զէմանընտա օյտրզը կիպի, պու սէնէ տախի Գավազա վիւրուտ իտէճէք սէֆինէյերտէն իյճապ իտէնէրին տէրուինտէ պուլընաճագ եօճու վէ թայիֆէյերի հագգընտա այրը այրը մուայէնէի թրպպիյէ իճրա իթմէք իչիւն տարէի ասքերիյէ խասթախանէսի աթրպպասընտան պինապաչը Հալիմ պէյ իլէ իքինճի (Լտրինէ) օյատուի Հիմայուն թապիպէրինտէն Բիգա էֆ. մուվագգաթէն Գավագ թէհֆիզուգանէսի թէպապէթինէ թային զրընրպ, տիւն օլ թարաֆա կէօնտերիմիշլեր տիր։

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆՏԱ ԶԷԼԶԷԼԷ

Եունանիսթանտա զէլզէլէրը թէմամէն գայիյ օրմայրպ արա սրրա թէքերրիւր իթմէքտէ օյտուղը՝ վարիտ օյան սօն խապէրլէրտէն անլայշըրմըշ տրը։ Իչպու զէլզէլէրտէն պագըլարը չիտտէթլէ վուգու պուլմըշ օյտուղընտան, եէնիտէն պագը խասարաթ վուգուա կէլմիշ տիր։ Էզճիմէ կէչէն բէնճէնպահ կիւնիւ էօյլենտէն սօնրա սաաթ 1 բատտէլերինտէ թարասի չէհրինտէ եէրտէն միւտհիյ սէտարար իչիտիրէրէք, ագրպինտէ եէր սարսըրմըշ վէ պիչարէ էհալի ֆէվգէլատէ տիւչարը էնտիչէ օյմըշ տրը։

Հարաքէթզէտէկեանա իանէթէն Աթինատա Մ. Իունկէր նամ պիր հիւներվէր թարաֆընտան թէրթիպ իտիլէն թէսթրօ լուպիյաթընտան 1500 տրախմի հասլաթ օյմըշ տրը։

Աթինատա թէչէքքիլ իթմիշ օյան իանէ գօմիսիօնընա իքինճի տէֆքա օյարագ Իսքենտերիյէտէն 15 պին ֆրանգ, Գահիրէտէն 676 լիրա իլէ 200 տրախմի իրսալ իտիլմիշ տիր։

Ֆրանսանքն Ամիան չէհրինտէ պուլընան Եունան գօնսօլօսը թարաֆընտան վերիլէն 200 ֆրանգ իլէ, Թրիէսթէտէ իքինճի տեֆա օյարագ թօրլանրյան 2640 ֆրանգ մէզքիւր գօմիսիօն վէգնէսինէ թէսլիմ օլընմըշ տրը։

Այէքմանիանքն Պօն չէհրինտէ մուգիմ Եունանիսթան գօնսօլօսը թարաֆընտան 1000 ֆր. վէ Միւճթէմէի Ամէրիգա խարիճիյէ նազրընքն զէվճէսի մատամ կրաչամ իլէ ասհապը համիյէթտէն տիկէր 2 Ամէրիգալը գատրն թարաֆընտան 1500 ֆր. իրսալ իտիլմիշ տիր։

Զէլզէլէրտէն էն զիյատէ խարապ օյան մահալլերտէ պարագալը ինչասը իչիւն, Բիրէ լիմանընտան կէչէն ճումահա կիւնիւ միւթէատտիտ մահալլերէ 34903 բարչա քերեսթէ կէօնտերիլմիշ տիր։

Հարաքէթզէտէկեանքն ահվալինի թէֆթիշ իթմէք իւզրէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Եունանիսթանա կէօնտերիլէն Գուշյ, վաքբօրընքն գօմանտանը Մ. Բօթի՝ խալքիս չէհրինէ կիտերէք, ֆէլաքէթզէտէկեանքն տիչար օյարգլարը ահվալտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլմասընտան տօլայը, չէհրը մէզքիւր պէյէտիյէ բէիսինէ պիր մէքթուպ եազարագ, հիւքիւմէթը մէթպուէսի թարաֆընտան իրսալ իտիլէն մալզէմէյի ֆուգարա վէ միւհիմճիյնէ թէվզի վէ թագսիմ էյլեմէսինի իլթիմաս էյլեմիշ տիր։

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՎԱԳԱԱ

Ալաֆր. մայիսին 24իւնճի կիւնիւ, Պրիւքսէլտէ չիմտիյէ գատար միսլինէ թէսատիւֆ իտիլմիշ զայէթ զարիպ պիր վագաա զուհուրա կէլմիշ տիր։

Շէհրը մէզքիւրրն էն իյլէք մահալի օյան նէօվ ճատտէսինտէ քեաին Սագա նամ պէօյիւք օթել գաբուսը էօնիւնտէ էօյլենտէն պիր սաաթ մուգատտէմ պիրտէն պիրէ սուար ֆրզգրըմադա պայամըշ, վէ պիր գաչ տագիգա զարֆրընտա ճատտէյի քեամիլէն տօյտուրտրը կիպի օթելլն ալթ գաթընտա վագը բէնչերէլերտէն տախի կիրմէյէ պաչլամըշ տրը։ Սուար էքի մէթրօ գատար ֆրզգրըմագտա վէ տէհշէթլի պիր կիւրիւլթի հուսուլէ կէթիրմէքտէ իտի։

Ու հալտէ 10 տագիգա կէչտիքտէն սօնրա, սուլրն ֆրզգրրտրզը մահալ պիրտէն պիրէ չէօքերէք աչրմըշ վէ գօճա պիր գույու հալինի ալրպ տէրուինտէքի սուլրն սարը ըէնկտէ վէ կալզը օյտրզը անլայշըրմըշ տրը։

Ու՝ ճերէյանքնը թէպտիլ իլէ տիկէր թարաֆա տախի ագմաղա պաչլամըշ, վէ օ ճիվարտա պուլը-

ՐՕՏԻԼ ԻՏԱՐԷԻԹԱՆԷՍԻ

ՄԻՒԼԼԻՖԻ — ՄԻՒԹԷՐՋԻՄԻ
ԳՕԱՎԻԷ ՏԷ ՄՕՆԹԷՐԷՅ — ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՎ

—Պէն պուրատա եանընտայըմ . . . գօրզմա ,—տէյու թէէլլի էյլէտի։

Վօպարօն լաթիֆ վէ ֆագաթ հազին պիր թէպէսիւմլէ ավօգաթա պէյանը թէչլէքքիւր իթտի։

Ըվիր մուհաքէմէյէ պիլ իպթիտար, ուսուլտէն օյան սիւալլերի մաղնունա իրատա էյլէտի։

Վօպարօն պիրազ եավաշ սէտա վէ ֆագաթ թէլաչընզճա լազըմ կէլէն ճէվապլարը իթա էյլէտի։

Պատէհու իթհամնամէ գրրաաթ օյունտու։

Իթհամնամէ զայէթ մուֆասալ իտի. լաքին թէքերրիւր վէ թապիրաթը զարտէտն արի օյարագ, սաաէլիք վէ ֆէսահէթի ճիէթիյլէ զայէթ միքքամէլ վէ մունթազամ պիր վարագաի ըէսմիյէ իտի։

Վուգուաթ քեամիլէն հիքեայէ իտիլտիքտէն սօնրա, ճինայէթին էսպապը սուպութիյէսի էօյլէ պիր մահիրանէ սուրէթտէ թատատ իտիլմիշ իտի քի, պու զէնճիրի տէյարիյտէն Վօպարօնը գուրթարմագ մուհալ գապիրինտէն կէօրիւնմէքտէ իտի։ Մէզքիւր իթհամնամէսէ ժան Վօպարօնրն օ անէ տէկին նամուսքեարանէ եաշամըշ օլրպը վէ հիչ պիր սապրգաաը օրմատրդը թաֆթիլ, վէ օտուգճա քեարը վէ ագլա մուվաֆֆագ օյան սէնաաթընը պիր թարաֆա պըրագարագ, պիր թազըմ խայալաթա վէ իճրատը նագապիլ մալիխուլեալարա տալրդը, վէ պու սուրէթլէ միւզայէգայա վէ պէյլախէրէ զարուրէթ վէ սէֆալէթէ տիւչար օլրդը, վէ միւռատէթը գալիլէ զարֆընտա ալաճագլալարընքն թազեիգաթընա թէհամմիւլ իտէմէյէճէք պիր հալէ կէլէրէք իմզալամըշ օլրդը սէնէտլերի էօտէյէմմէմէսինտէն նաչի հապատ աթըլմագ թէհլիքէսինէ գատար եէթիշմիշ իտիւկի զիքր ու պէյան, վէ իչթէ պու սրրատա տէրտէսթը մուհաքէմէ օյան իքի ճինայէթին իճրասընը թաամիմ էյլէտիյի իլավվ վէ իթեան իտիլմիշ իտի։ Միլեօնլար սահիպի իսթիյար պիր պէքերընը զօմշու օյմագ հատպիյլէ, սէֆալէթտէն գուրթուլմագ վէ պիր սէրվէթը ճէսիմէ սահիպի օյմագ հրրս ու թամաը իլէ, օ իսթիյարը էօլտիրմէյէ վէ սէրվէթինի էլտէ իթմէյէ գարար վէրերէք վէ երթէսի կէճէսի սաբընտա քէնտի իամի մահքիւք օյան պիր հէքքաք գալէմիյէ մուսէլլան օյարագ, օտաարընտան Պարօն տը Վիրիվիյին ուշպալար տարէսինէ տիւիւմլի պիր իր ուզաթարագ աչաղը էնիպ վէ քէնտիսինին եաբմըշ օլրդը անախթարար իլէ գօնաղա կիրտիի, վէ վահշիյանէ պիր մէթանէթ իլէ հէր իքի ճինայէթի նէ սուրէթլէ իճրա էյլէմիշ օլրդը իհթիմալաթը միւտիշ իլէ վէ պիր սուրէթը ֆաճիանէտէ հիքեայէ իտիլտիքտէն սօնրա, աթի իւզ զիքր թաֆսիլաթ իլավվ իտիլմիշ իտի։

«Ճինայէթ իքմալ իտիլմիշ տիր, ֆիիլը գաթլ սրրգաթտան էվվել վուգու պուլմուշ տրը. ճանի թէչէֆ իթտիի իքի չախսրն եանլարը պաչընտա օյան գատայը աչրպ էլլերի գօլարրյա թէհարրի իթմիշ. իւմիտը հարիանէսի պօչա չրգմամըշ . . . լայրդը պիր ավ էյէ կէչիրմիշ, նագլի գօյայ օյան էվրագը նագտէյէնին պէտէլինի գան իլէ էօտէյիպ միֆարէգաթ էյլէմիշ։

«Սէսսիզ սէտատրզ քիմսէյէ թէսատիֆ իթմէքսիզին, տէհշէթենկիզ պիր հալէ գօմուշ օյտրզը զօնագտան չրգմըշ վէ էնմիշ օյտրզը իր վասրթասրյա եինէ օտասընա չրգմըշ։

«Իրթիքեապ իթմիշ օյտրզը ճինայէթին հասլաթրյա զէնկին օյարագ, պու եիւզտէն հիչ պիր միճաագաթ կէօրմէյէճէյինի քէնտինճէ հիւքմ իթմիշ ամմա եանըլմըշ . . . Ատալէթը Իլահիյէ հէր չէյի կէօրիւր. հիքմէթը ատալէթ օյարագ պու ատամքն կէօզիւ կէօրմէզ օլմուշ, ճիննէթէ ուզրամըշ . . . հէր թարաֆտան տիյսէզ չահիտլէր զուհուր իթմիշ, էսպապը սուպութիյէ օյմատրդընը զանն իթմիշ իքէն, բէք չօգ էսպապ մէյտանա չրգմըշ։ Էն պիրինճի էմարէ չու քի, չաշրմասընտա ատասընքն պագը ֆէտագքերլեգյար իճրասընա մէճպուր օլաճաղը պէհանէսիյէ Իրլանտալրընքն սերպեսթի (լիպերալ) ֆրգասընա մէնսուպ պիր գապինէթօյը տէվիրմէքերիյէ հիչ պիր չէյ գազանմայաճագլարընա մերգուման Իրլանտալրարը իգնա իթմէկէ չալըշմըշ տրը։

—

Ալէքմանիանքն՝ Բրուսիա, Պրունսվիք վէ Անհալթ գըթալարընտա հավաճա ախիրէն հիսս իտիլէն սօուգ՝ կիթտիքճէ արթմագտա օյուպ,կէչէն չարչէնպահ կիւնիւ միզան իլ հարարէ սրթբրտան ալաղը 7 տերէճէյէ գատար էնմիշ, վէ էքինէրին պէօյիւք գըսմը վէ էգհիւմէ բատթաթէ մահսուլը քեամիլէն խարապ օրմուշ իտուկի՝ մահալի կազէթալարընտա օգունմուշ տրը։

—

Պէլճիգատա նէչը օլընան Լնուէքանոն Պէլ՝ կազէթասը՝ Թէհրանտանալրպ նէյր իթտիկի պիր մէքթուպտա տիյօր քի, իթտիանքն Թէհրանտա պուլընան սէֆիրի իլէ Իրան հիւքիւմէթի պէյնինտէ պիր իսթիլյաֆ հուսուլինտէ սէպէպ օյան կէօմրիւք մէսէլէսի՝ պու կիւնէրտրտ տահա գիյատէ միւչքիլ պիր հալ քէսպ էյլեմիշ տիր։

Իթալիա իլէ Իրան հիւքիւմէթլերի պէյնինտէքի միւնասէպաթը տիբլօմաթիկ ըէնին գաթ օլունաճաղը մէկհուզ տրը։

—

Իթալիա տէվլէթինին հարպիյէ պիւտճէսի լայիհասընա միթէպլիգ օյան թէտգիգաթրն՝ ախիրէն իքմալ օլընտրդը, վէ լայիհան մէզքիւրէնին մէզքրի իճրայէ վագը գարարկիր օյորը՝ էվվելճէ պէյան օլընմըշ իտ։ Պու քէրրէ Բօմատան էվրօբա կազէթալարընա վուգու պուլան իչարա կէօրէ, հարպիյէ պիւտճէսինին թէտգիգաթը խիթամ պուլարգտան սօնրա ումումի պիւտճէ այշրընը գաբատարագ միվազէնէյի մաիլյէնին թէէմինը հուսուլի զըմնընտա իթթիխազ օյունաճագ թէտաարիրը մաիլյէյ տարը թանզիմ գըլընմընշ օյան լայիհանրն թէտգիգինէ իպթիտար իտիլմիշ օյտուղընտան, պու պապտէքի միւզաքերաթրն տախի գարիպէն նէթիճէբէգիյը օրմաը մէմուլ կէօրիւնմէքտէ տիր։

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Տէրսաատէթ 25 սեպտ. 1885

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօմն,

Սեղին «Լիմիլզիոն Սգօթ» նամ թէրթիպինի գուլանմայա պաչչասրընտան պէրու, մէզքիւր թէրթիպին սըրատա վէ գանսըզրգ կիպի չօճուգ խասթարգարրնտա բէք չօգ տէֆա հիւանդնէթիճէէնին խթիհսալ էյլեմիշտիր։

Իմտի պէնիմ էֆքեարրմճա, իչպու թոշ վէ ֆանտեպաթ թէրթիպ՝ տաիմա Մօրինա պարգ եազընա թէրճիշ օլունմաը տրը։ Պինանէն ամէյ պէն տախի անը պու սուրէթլէ թավսիյե իտէրիմ։

Օրտուի Հիմայուն
աթրզպագի սարգասընտան
Տօքթոր Ա. Անարեատե

ԹԻՒՐԲԻԱՏ.

ԱՍԱՐԸ ԱԹԻԴԱ ԹԷՀԱՐԻՍԻ

Պաղտատտա էպիւլ Հապա գրթասընտա ֆէէնը ասարը աթիգա էրպարընտան Մ. Շուլ թարաֆրնտան իճրա իտիլէն հաֆրիյաթի նէթիճէսինտէ էյէ կէչերիլէն 54 սանտրգ ասարը աթիգա՝ օրատա պուլունան Միւզէխանէի Հիմայուն մէմուրը Պէտրի պէյ մարիֆէթիյլէ ցէրսատատէթէ միւթէվէճճիհէն եօյա չըգարրըմըշ, վէ հաֆրիյաթը մէզքիւրէ իչիւն սարքընա լիւզում կէօրիւնէն 500 լիրանրն 150 լիրասը թարաֆը հարդէթբատիշահիտէն թէսվիյէ պույրըլմըշ տրը։

Մէզքիւր էլ մըգտար ասարը աթիգա պիր թարաֆտան եօյա չըգարրլտրը կիպի, Մուսուլ վալիսի տէվլ. Ագիզ բաշա հազրէթլերինտէն էվվելճէ վարիտ օյուպ, Ասորեստան հիւքմտարանընտան Շամիրամրն հէյքելի պուլրնտրդրը միպէյլին օյան թէլեկրաֆնամէ իւզերինէ, Միւզէխանէի Հիմայուն միտիրիյէթինտէն Մ. Շուլա թէլեկրաֆիա իշարը քէյֆիյէթ իտիլմիշ.վէ մումիրէհատ հէյքելը մէզքիւրրն հագիգաթէն օ նամա օյուպ օրմատրդընը թահգիգ իչիւն չէհրը մէզքիւրէ կիտէրէք, թահգիգաթը յազրմէյէ իպթիտար էյլեմիշ տիր։ Բահիպր մումիլէյհ՝ իւզերինտէքի խաթթը միսմարիյի (բեւեռագիր) գրաաթ իտէրէք, Ֆրիստոստան 741 սէնէ էվվել իճրատ հիւքիւմէթ իտէն Ասորեստան հիւքմտարրարընտան իքինճի Թղլաթղլասրն ըէսմի օյտրզընը պէյան իթմիշ տիր։

Մէզքիւր հէյքելին՝ Միւզէխանէի Հիմայունա նագլ իտիլմէսի զըմնընտա, Մուսուլ վիլայէթինէ էմր վէրիլմիշ տիր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Այարն վիլայէթի մէճթուպճրըզը՝ մէճլիսը իտարէ վիլայէթ պաչ քեաթիպի իզզ. Խայրի պէյէ,

Եանկա վիլայէթի մէքթուպճրըզը՝ Այարն վիլայէթի մէքթուպճրըզը իզզ. Հասան Բէֆիզ էֆ.յէ Թէֆվիզ պույրըլմըշ տրը։

* *

Էնգարէ վիլայէթի մէարիֆ միւտիրլիկինէ՝ Պրուսա մէքթէպը իտատիսի միւտիրի Ալաէտտին էֆ.

Պիթլիս վիլայէթի մէարիֆ միւտիրլիկինէ՝ Ենգարէ մէարիֆ միւտիրի սապրգ Շերիֆ էֆ.

Պրուսա մէքթէպը իտատիի միւլքիսի միւտիրլիկինէ՝ Հալէպ մէքթէպը իտատիսի միւտիրի Ֆէհմի էֆ.

Տիյարպէքիր Տէֆթէրը Խազանի մէմուրիյէթինէ՝ Հէքքարի Տէֆթէրը Խազանի մէմուրը Մուսթաֆա էֆ.

Հէքքարի Տէֆթէրը Խազանի մէմուրիյէթինէ՝ Ատաբազարը գազասը սապրգ թարու քեաթիպի միւազիմինտէն ըրֆ. Շէվքէթ պէյ,

Տէպրե Տէֆթէրը Խազանի մէմուրիյէթինէ՝ կէօրիւճէ սանճաղը Տէֆթէրը Խազանի գալէմի պաչ քեաթիպի միւլազիմինտէն Ապտուլքերիմ էֆ. թային գըլընմըշ տրը։

* *

ՆԻՇԱՆ

Ինկիլիզ նիսվանընտան Ֆրիպպէտ մուգիմ Թօնճօրֆրն զէվճէսի էլիզապէթ՝ խրսէմաթը համիյէթմէնտանէսինէ մէպնի ՅԻնճի ըիսթպէտէն Շէֆգաթ նիշանը զիշանը ինսան պույրուլմուշ տրը։

ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻԹԷ ՎԷ ԴՕԼԷՐԱ

ԲԷՍՄԻ

Մայիս 13տէն 14է գատար Զիլէտէ գօլէրատան 10 միւսապ, վէ էսկի վէ եէնի միւսապպարատան 9 վէֆիյաթ,

Մայիս 14տէն 15է գատար Սիվասա 3 վէֆիյաթ,

Մայիս 13տէն 14է գատար Թօգատ

նան պիւթիւն խանէլերին մախզէնլերիեի վէ մաթզախլարրը տօրտուրմուշ տբը։ Ճատատէտէն կէշմէք գապի օլամտաղդընտան, պէրաի իսթիմտատ թէլէֆօնլա օ ճիվարտա վագը բօլիս գօմիսէրլիկինէ իսպարը քէյֆիյէթ օլունմըշ, վէ հէմանը սու եօլճուլարը բօսթա արապասը, յա մահալը վագտայա չըթապան օլուպ, եօլարը թէտգիգէ պաշլամըշլար տբը։ Պու էսնատէ մահալը մէգթիւրէն ֆըդրրան սու գայէթ չամուրը օլուպ, էթրաֆը քեամիլէն պուլաշարմըշ տբը։ Սու եօլճուլար եօլարը գաբամաղա չալըշտբգարը սբրատա, բօլիպէր տախի եօլըն իքի ճիհէթինտէ տուրուպ էհալիյի կէշմէքտէն մէն էյլէմիշլեր տբը։

Կերչի թէհլիքէ պիր տերեճէյէ գատար միւնտէֆի օրմուշ իսէ տէ, ենի 800 մէթրօ մուրապատը նիսպէթինտէ էթրաֆը սու իհտաթ էթմիշ, վէ օ ճիվարտա պուլընան խանէլէր իլէ Սագա օթէլինին մաթզախը վէ մախզէնի քեամիլէն խարապ օրմուշ տբը։ Հաթթա պիր խանէտէ չամաշբը երգամագտա օյան 4 գապընան՝ սու՝ օմուզլարընա գատար չըզըպ կլուճ հալ իլէ քէնտիլերինի գուրթարապիմիշլեր տբը։

Էթրաֆտան կէլէն մաքինալար վապրթասբյլա սու պօշալթըլմագտա տբը։

Օ կիւնիւ Սագա օթէլինտէ իթագրընճագ օյան զիյաֆէթ տուբարը թէէխիւիբ օլտըղը կիպի, մախզենտէ պուլընան չարապարը տախի մահվ օլտըղընտան, 90,000 ֆրանգ նիսպէթինտէ պիր խասար վուգուա կէմիշ տբը։

Սաիր խանէլերին տուչար օյտրգլարը խասարարէն մէճմուբ 100,000 ֆրանգտան գիյատէ տբը։

Պունըն նէտէն իլէրի կէլտիկի հէնուզ անպաշլամամըշ տբը։

«ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒ»

Անցեալ չաբթու «Տարերք Մայրենի Լեզուի»ի ծանօթ հրատարակչին ատորագրութեամբ բացատրական գիր մը տեսնուցաւ լրագրց մէջ, որով կը ճգնի խլել մը հակասութիւններով արգելացնել ինքզինք մեր ու լրագրութեան կողմանէ իրեն դէմ եղած հրապարակային գանգատներէն։

Թէեւ վստահ ենք թէ՝ ամէն կարդացող ինքնին ըմբռնած է այս գրութեան ոգին, բայց կուզեմք վերջին անգամ ըլլալով մի առ մի պատասխանել մէջ բերուած առարկութեանց, որպէս զի տարակոյսի հետքն անգամ չը մնայ ոչ ոքի մտքին մէջ։

«Տարերք Մայրենի Լեզուի»ի հրատարակիչն մեր յայտարարութեան գլխաւոր չորս կէտերը կը զատէ եւ զանոնք միայն հերքելու կելնէ։ Աչքէ անցունենք ուրեմն այս չորս կէտերուն վրայօք իւր տուած պատասխանները մի առ մի։

1. Անունի նմանութիւն։

«Տարերք Մայրենի Լեզուի»ի անունը ես չը հարեցի, կը զրէ, այլ Դավաքեան դրատունը»։ Իբր թէ յոռի գործ մը կրնար արդարանալ միմիայն նախընթաց մուռենալուն չնորհիւ. այս սկզբունքով չը կայ բան մը որ, իւր արդարացումը չը գտնէ։ Թողուենք այս կէտը եւ հարցնենք յիշեալ հրատարակչին թէ՝ Գաւաֆեան գրատան 1884 թուականէն ի վեր տպած գիրքը իւր հիմակուան հրատարակած գիրքն է արդեօք։ Գաւաֆեան էֆ.ի հրապարակ հանած գիրքն էքսէրճեան Տ. Հմայեակ քահանայի հեղինակութիւնն էր որ, անուանէն զատ ամենեւին նմանութիւն չունէր մեր գիրքին հետ։ Մենաց որ Արժ. հեղինակը իմանալով վերջէն որ այս անունի նմանութիւնն ալ Ընկերութեանս մեծ հացընելու հանգամանք ունի, այս կէտին մէջ ալ գոհացում տուաւ մեզ առանց ո եւ է փոխարինութիւն մտքէն անցնելու։ Ուրեմն ի՞նչ պէտք ունէր յիշեալ գրավաճառը հեղինակին բացողոյ իրաւունքն եղող այս անունը իւրացնելու եւ զայն նոր գրքի մը ճակատը դրոշմելու։ Իրաւունք ունինք մտածելու որ, այսպէս վարուելով Ընկերութեանս մեծով շահուելու գաղափարէն մղուած է միայն։

2. Պարունակութեան նոյնութիւն։

Գրավաճառ Պալենց էֆ. այս երկրորդ կէտին մէջ մեր ամբաստանութիւնը չը մխտէր եւ մեր ու իր գրքին Ա. հատորներուն մէջ կեցած կատարեալ նմանութիւնը կը խոստովանի բացէ ի բաց առարկելով որ տղայոց համար շինուած ընթերցանութեան բոլոր դասագրոց մէջ տեսնուած հատու ածները ազդէն անդէն հաւաքուած են, ամէնքն ալ ոչ միայն Հայ՝ այլ եւ ուրիշ ամէն լեզուի մէջ։ Ի՞նչ գեղեցիկ արդարացում, ո՞ր լեզուի մէջ տեսնուած է երբէք որ մանուկներու միտքը կաղապարելու սահմանուած դասագիրք մը ուրիշ գրքի մը անարուեստ ու խառնակ մէկ նմանողութիւնը լինի պարզապէս, առանց մանկավարժական ո՛ եւ է մեթոտի։ Ո՞ր լեզուի մէջ տեսնուած է որ ոչ միայն ատանաւորներ, այլ եւ ամբողջ հատուածներ ու պատմութիւններ գրեթէ առանց փոփոխութեան օրինակուած լինին տարբեր գրքի մը մէջ։ եւ այս ոչ թէ մէկ երկու՝ այլ լիսուն վաթսո՛ւն կտոր։ Կրնա՞յ Պալենց էֆ.է մէկ հատ օրինակ ցոյց տալ մեզ, այս տեսակ դասագրքի մը։ Ի հարկէ ոչ, որովհետեւ մեր հեղինակները առ հասարակ առաջնութեան իրաւունքը յարգած են ու կը յարգեն միշտ։ Բայց ենթադրելով իսկ թէ՝ օրինակ մը ցոյց տալու կարող լինէր, դարձեալ չէր արդարանար իւր վարմունքը։ Ի՞նչ չարժառիթ ունէր Պալենց էֆ. մեր «Մայրենի Լեզու»ին Ա. հատորը օրինակելու, մեր մանկուցին մանկավարժական բարիք մ'ընելու հողածութիւնը մղեց զինքն արդեօք, թէ ոչ մեր վնասով շահուելու անխոստովանելի ճարպիկութիւնը եւ ճիշդ այս նկատումով չէ՞ որ մեր գրքին առաջին տարին օրինակած է մանաւանդ, գիտնալով թէ՝ չորս հատորներուն մէջէն ամենէն աւելի անիկայ է որ շատ կը քչուի, ինչպէս որ իր գրքին հրապարակ ելած երկրորդ հատորն ալ մեր հետեւողութիւնը պահելով հանդերձ նմանցուած է մէկ ուրիշ դասագրքի, զոր մեզ չիմացար մատանիշ ընել։ Գի՞րք չինել է այս, թէ՝ առակին պատմութեան պէս ուրիշներուն փետուրներովն զարդարուիլ ձրիաբար, եւ այս չէ՞ պատճառներէն մին ալ որ «Տարերք Մայրենի Լեզուի»ի հեղինակը, եթէ հերիսակութիւն կրնայ բուրիլ սակայն, իւր երեսը պահելու խելացութիւնն ունեցած է։

3. Դրամական պահանջում։

Հոս է մանաւանդ որ հակասութեան մէջ կիյնայ «Տարերք Մայրենի Լեզուի»ի հրատարակիչը։

Կը պատմէ թէ՝ 1893ի վերջերը սպառած լինելով, «Տարերք Մայրենի Լեզուի»ին ապագրութիւնը, նոր տպագրութեան ձեւնարկելու կը պատրաստուէր, ինքը երբ մեզմէ հրաւիրուեցաւ հրամարել իւր գիտաւորութենէն, եւ ինքն ալ Ընկերութեան «Էրդ» համար հաւանելով մեր առաջարկութեան՝ իւր կրելիք վնասուց դէմ փոխարինութիւն մը պահանջեց մեզմէ, եւ մերժուելուն վրայ է որ պարտաւորեցաւ գործադրութեան դնել իւր դիտաւորութիւնը։

Հիմայ մենք պատմենք իրողութիւնը եւ տեսնենք թէ ո՞րքան ճշդութիւն կայ վերի պատմութեան մէջ։ Բայց նախ ո՞ր գրքին վրայ է խօսքը երբ «1893ին ըսպառեցաւ» կըսէ։ Ի՞նչպէս գիրք մը կը«սպառեցաւ» երբ լոյս չէ տեսած դեռ։ Ուրեմն իւր բերնով կը խոստովանի որ այն ատեն ուրիշ գրքի մը վրայ է եղեր խօսքերը։ Գանք իրողութեան։

Ստոյգ էր որ Պալենց էֆ.ն մեր սենակը հրաւիրեցինք, բայց ոչ թէ խնդրելու համար իրմէ որ 1893ին սպառած եւ Արժ. Տ. Հմայեակ քահանայի հեղինակութիւնը եղող «Տարերք Մայրենի Լեզուի»ն չապէր վերստին։ այս տեսակ խնդիր մը ներկայելու իրաւունք ի հարկէ չունէինք, այլ պահանջելու համար որ այդ գրքին վաճառման մէջ ուղիղ վարմունք մ'ունենայ եւ զայն մեր գրքին տեղ չքշէ։ ասոր ալ իրրեւ միակ դարման փափաք յայտնեցինք որ նոր տպագրութեան մը մանակակ գրքին անունը փոխուի։ Այս առաջարկութիւնն ըրած առենին կը կարծէինք թէ՝ գիրքը իրեն սեպհականութիւնն է բոլորովին, բայց երբ խել մը առարկութիւններէ յետոյ յայտնեց մեզ թէ՝ իրը չէ գիրքը եւ թէ անուան փոփոխութեան համար հեղինակին հաւանութիւնն առնուլ հարկ է ամէն բանէ յառաջ, մենք փութացինք ուղղակի հեղինակին դիմել, եւ հոն իմացանք որ ինքն ալ զմգոնութիւն ունենալով Պալենց էֆ.է՝ ուրիշ գրավաճառներու յանձնած է իւր գրքին նոր տպագրութիւնը։ Արժ. Տ. Հմայեակ քահանայ անուան փոփոխութեան համար մեր խնդրանաց իրաւունք տուաւ, եւ խոստացաւ գրքին անունը փոխել, ինչ որ կատարեց ալ վերջէն «Տարերք Աշխարհիկ Լեզու»ի վերածելով զայն։ Բնական է որ այս համաձայնութեան վրայ պէտք չունէինք այլ եւս Պալենց էֆ.ի դիմելու, բայց երբ իմացաւ մեր յաջողութիւնը՝ իւր գրութիւնը փոխելով՝ բացէ ի բաց յայտարարեց մեզ թէ՝ մեր գրքին բոլորովին նման նոր գիրք մը չինել պիտի տայ եթէ մեր կողմանէ մեծակակ փոխարինութիւն մը չունի իրեն։ Իւր սրտին, իւր զգացմանց դիմեցինք, իւր այս պահանջման անտեղութիւնը ցոյց տուինք, հաստակաց դատաստանին վրայ խօսեցանք. բայց բան մը օգուտ չըրաւ. զմբաղդաբար։ Այն ատեն է որ ուզեցինք զէթ խմանալ թէ ի՞նչ տեսակ փոխարինութիւն կրնայաէ մեզմէ. նախ մեծակակ գումարի մը խօսք ըրաւ, բայց ապա մեր դիտաղութեանց վրայ քաշուելով իբր թէ համեստ պահանջման մը զիջաւ։ Այս համեստ պահանջումն ալ սա էր որ բոլոր գրավաճառաց տրուած զեղչէն դուրս 5 % բացառիկ զեղչ մը լինի իրեն մեր գրքանց վրայ, միւս գրավաճառներէն գաղտնի պահելու պայմանաւ։ Ո՞վ կրնար ընդունիլ այս տեսակ առաջարկութիւն մը զոր ընդունելու կամ մերժելու համար արդէն մէկ չաբաթ միայն պայմանաժամ տուած էր մեզ գրաւոր կերպիւ։ Պաշտօնական մարմին մը զիջանի՞ խաբել իրեն հետ ուղիղ վարմունք ունեցող բոլոր գրավաճառները մէկմէկ՝ նը-պատաւորելու համար մէկ ուրիշ գրավաճառ մը որ Ընկերութեան դիւթական վնաս հասցնելու բնաւ չքաշուիր։ Արդիւօք բարի՞քը քաշալերել կը լինէր ասիկայ, եւ նոյն իսկ ուղիղ բանի ալ զէմ չէ՞ր այս տեսակ սպառնալիքի մը տեղի տալ։ չէ՞ մի որ մենք մեր ձեռքով իրաւունք տուած կը լինէինք ուրիշ ամէն գրավաճառի միեւնոյն ընթացքին հետեւելու։ Բաց ատի, մէկ գրավաճառի տրուած բացառիկ զեղչով միւս բոլոր գրավաճառները դատապարտած կը լայինք մեր գրքերէն մէկ հատ իսկ չը-ծախելու, քանի որ իրենցմէ վար գնով ծախող մէկը պիտի գտնուէր միշտ։ Հարկաւ այդ կերպով ոչ թէ տարին 300 ոսկիի այլ կրկինը գիրք ծախելու կարող կը լինէր ինքը՝ քանի որ միւս գրավաճառներուն սպառումն ալ ինք պիտի իւրացուներ, բայց մեր օգուտը ո՞ւր կը մնար։ Կը տեսնուի ուրեմն թէ ինչպէս փոխարինութիւն մը չէր մեզմէ պահանջուածը, քանի որ մեր միջոցաւ վընաս չէիր իրապէս, այլ անիրաւ շահագործում մը բառին բուն իմաստով։

4. Իւր գիրքը մեր գիրքը տեղ քշելը։

Մեր այս ամբաստանութեան ալ սա պատասխանը կը տրուի. «Գրատան քարտուղարի ուղղամտութիւնն ու պատուաւորութիւնը հաւաստիք մըն են թէ այդպիսի ընթացքի մը մէջ չեմ գտնուած ու չեմ գտնուիր։

Ո՞ւր է եղեր այդ քարտուղարի ուղղամտութիւնը, երբ ինքն իսկ կը խոստովանի իւր նամակին քիչ մը վերոյը թէ Գաւաֆեան գրատունը 1892ին գնած է։ Տարի ու կէսի կամ երկու տարիի ապարէզ մը քիչ մը քիչ չէ՞ ուղղամտութեան անմխաելի վկայական մը ձեռք բերելու համար. հաւանական է որ ինքզինքը Գաւաֆեան էֆ.ի անձին հետ կը չփոթէ։ Լաւ կըլլար որ Պարենց էֆ. այս խոշոր բառերը գործածած առեն միտքը բերէր թէ՝ չկայ մէկը իւր արուեստակցներուն մէջ որ գանգատ չունենայ իրմէ։ Ուղղամտութիւն կը մնայ՝ երբ մէկը մէջտեղէն կիսելով երկու մասի կը բաժնէ գիրք մը եւ իրրեւ երկու զատ զատ գրքեր կրկին գնով կը ծախէ զայն չանագործելու համար իւր գտած միամիտ յանախորդը։ Գեղեցի՞կ ուղղամտութիւն արդարեւ երբ ազգային պաշտօնական պատկառելի մարմնոյ մը լը-ոոոՅ մէկ վաւերագիրը չբաւուիր տպելէ հրապարակ հանած իւր մէկ գրքին ճակատը։ Գեռ երկու օր առաջ Կարնեցի վաճառական մը եկաւ գանգատիլ մեզ թէ՝ Պալենց գրատունը նոր «Տարերք»ը տրուած է իրեն մեր գրքին տեղ եւ թէ իւր վաճառատան մէջ տեսնելով ապա սխալը գացած մեծաւ դժուարութեամբ ետ առած է իւր դրամը։ Իրողութիւնք թուանշաններու չափ պերճախօս են միշտ։ Այս է սոյն գործին վրայօք մեր վերջին խօսքը։

Տնօրէն ժողով
Մխիթարեան Ընկերութեանց Հայոց
(ԿՆԻ)

14/26 մայիս 1894
Կ. Պոլիս

ԱՐՄԱՏ

Արմաշ Դպրեվանք իտարէսինտէն կէօնտէրիլէն իլան տբը.

Վերջին օրերուս մէջ գարնան օգերու բացուելուն առթիւ սկսած են հանիլ ուխտաւորք, եւ զանազան կողմէրէ կը լսուի թէ չատերը եւս կը պատրաստուին գալ։

(Մայրաքաղաքի հանդարտութիւն սիրող դասակարգը սովոր է մայիս եւ յունիս ամիսներու մէջ կատարել իրեն ուխտագնացութիւնները)

Դպրեվանուցս վարչութիւնը յատուկ գործաւորներ հանած է ճամբու վրայ, որպէս զի դժուարին մասերն հարթուին ի դիւրութիւն երթեւեկութեանց։

Նիկոմիդիոյ կառավարչութիւնն ալ ճանրարան տուած է տեղւոյն քաղաքապետութեան որ կամուրջներն նորոգուին եւ լրանան։

Իսկ ապահովութեան կողմանէ չնորհիւ Կայսերական կառավարութեան՝ եւ ոչ մի կասկածի տեղի չիկայ։

Վանուցս Զէրքէշ պահապաններն փոխանակաւ կը գտնուին ի Նիկոմիդիա ուխտաւորներուն առաջնորդելու համար։ Գործակալութիւնն ալ հոգ կը տանի որ ճանապարհորդութեանց համար դիւրութիւններ ցուցնէ իրեն դիմողներուն։

3—2

ՄԻԻԹԷՖԷՐԻԳԱ

Էվվէլքի կիւն սաաթ 6½ բատաէլերինտէ չիտտէթի պիր բիւգեար զուհուր իտէրէք, Ցէրսաատէթ վէ ճիվարընտա իճրան հիւքմ իթմիշ վէ բագար օյմագ միւնասէպէթիյլէ թէնէզզիւհէ չըգանլարը թօղ վէ տիւման իչինտէ միւլէմմա էյլէմիշ տիր։

Իչպու պօրա էնասընտա Պէյգօղ բիչեհարընտա պիր կէմի գարայա տիւշմիշ վէ պիր սանտալ զարգ օլմուշ տբը։

Եէվմը մէգթիւրտէ Եալըվայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իթմիշ օյան Իտարէի Մախսուսէ վաքըրընըն եօլտա ֆուրթունատան մաքինասը սագթիանտըղընտան, եօլճուլարընը Հէյյէլի Ատայա չըգարմտաղա մէճիպոր օյմըշ, վէ պիր միւտտէթ սոնրա միւրուա իտէն տիկէր պիր վաքար Ատատան եօլճուլարը ալարադ Եալըվայա նագլ էյլէմիշ տիր։

Մէգթիւր ֆուրթունա միւնասէպէթիյլէ Ատալարա կիտիպ կէլէն վաքրլար՝ խայլի միւշքիլթա օղրամըշլարարը։ Ագշամ իւգէրի Ատատան հարէքէթի իտէն սօն վաքար տախի անճագ կէճէ սաաթ 1ի չերեէք կէչէրէք քէօրիւյէ միւվասէլէթ իտէպիլմիշ տիր։

—Գալաթատա Գասսապլար սագաղընտա աշճըլըգ իթմէքտէ օյան պիրինին գասսագ Թօմայա օյան 50 լիրա պօրճընըն նըսգընը քէնտիլերինէ վէրմէսի իչին պունտան 10 կիւն ագտէմ մէրգումըն տիւքքեանընա կիտերէք թէհտիտէ պաշլամըշ օյան կէմի թայֆալարընտան Գօսթանթի իլէ արգատաշը Մբիւ-

ՕՍՄԱՆԼԻ ՊԱՆԴԱՍԸ

Օսմանլը Պանդասընըն Սթանպոլ չիւպէսի թարաֆընտան մէկվիի թէտավիւլէ չըգարըլան Բուսմէլի չըմնտրգէր թասվիլաթընըն բրօմէսլերի՝ Գալաթատա Գարաքէօյատէ մուդիմ Մ. Ալէքսանար Մանէթթօ մարիֆէթիյլէ սաթըլմատա տբը։

5—4

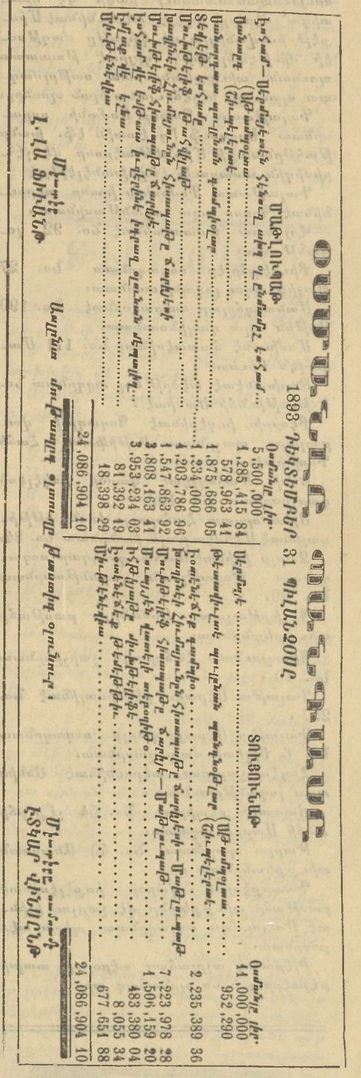

ՕՍՄԱՆԼՈՒ ՊԱՆԴԱՍԸ
1893 Դեկտեմբեր 31 գիշեր.

Մեծագոյն մասերուն տարեկան գումարները	Օսմանլի լիրա	Մեծագոյն մասերուն պարտքերու (ամբարիշտներու)	Օսմանլի լիրա
Գումարներ պարտքերու (ամբարիշտներու)	5,500,000	Գումարներ գանձարանի	14,000,000
Գանձարանի գումարներ	4,285,415 84	Գանձարանի գումարներ	952,290
Գանձարանի գանձարանի	578,963 41	Գանձարանի գանձարանի	
Գանձարանի գանձարանի	1,875,686 05	Գանձարանի գանձարանի	
Գանձարանի գանձարանի	1,334,000	Գանձարանի գանձարանի	
Գանձարանի գանձարանի	4,203,766 96	Գանձարանի գանձարանի	2,235,389 36
Գանձարանի գանձարանի	1,547,863 92	Գանձարանի գանձարանի	
Գանձարանի գանձարանի	3,808,163 41	Գանձարանի գանձարանի	
Գանձարանի գանձարանի	3,953,234 03	Գանձարանի գանձարանի	7,223,978 98
Գանձարանի գանձարանի	81,392 19	Գանձարանի գանձարանի	1,506,159 20
Գանձարանի գանձարանի	18,398 29	Գանձարանի գանձարանի	483,380 04
		Գանձարանի գանձարանի	8,055 34
		Գանձարանի գանձարանի	677,651 88
	24,086,904 10		24,086,904 10

Մեծագոյն մասերուն գումարները՝ Լ. Լա Ֆիտանը
Մեծագոյն մասերուն գումարները՝ Էմիլ Վիրանը

(11)

ԷՄԻԼ ԿԱՊՕՐԻՕ

ՕՐՍԻՎԱԼԻ ՈՃԻՐԸ

— Ցը Թրէմօրէլ կոմը, յարեց, երեսուն և չորս տարեկան վայելուչ երիտասարդ մըն էր, մինչև եղունգներուն ծայրը սրամիտ։ Թէև ունէր երբեմն տխրութեան ժամեր, որ ատեն բնաւ մէկու մը հետ տեսնուիլ չէր ուզեր, բայց սովորաբար ա՛յնչափ բարեհամբոյր, քաղաքավար և ազնիւ էր, այն աստիճան լաւ գիտէր չհպարտանալ իր ազնուական ծնունդին վրայ, որ իմ աւանիս մէջ ամէն ոք կը յարգէր ու կը պաշտէր զայն։

— Իսկ կոմուհի՞ն, հարցուց դատաւորը։

— Երկինքէն իջած հրեշտա՞կ մը, պարոն։ Հիմայ պիտի տեսնէք իր մարմինը. և սակայն պիտի չկրնաք գուշակել թէ ինքը երկրին թագուհին եղած է իր գեղեցկութեամբ։

— Կոմն և կոմուհին հարո՞ւստ էին։

— Անտարակոյս։ Երկուքը մէկէն հարիւր հազար ֆրանքէն աւելի եկամուտ ունենալու էին. այո՛, և աւելի, որովհետեւ կոմը՝ որ խեղճ Սօվրըսի նման ընդունակութիւն չունէր գետինը մշակելու, հինգ վեց ամիսէ ի վեր հողերը ծախելով տակաւաբար թուղթեր կը գնէր։

— Երկա՞ր ատենէ ի վեր ամուսնացած էին։

Պ. Գուրթուա գլուխը քերել սկսաւ. յիշողութեանը կոչում ընելու եղանակն էր այս։

— Իրաւ որ, պատասխանեց, անցեալ տարի սեպտեմբերին էր կարծեմ, այսինքն ճիշդ տասն ամիս առաջ. նոյն իսկ ես ամուսնացուցի զիրենք։ Անկէ տարի մ'առաջ խեղճ Սօվրըսին մեռեր էր։

Հարցաքննիչ դատաւորն իր ծանօթագրութիւնը վայրկեան մը մէկդի դնելով, զարմացած դէմքով մը քաղաքապետին նայեցաւ.

— Ո՞վ է այդ Սօվրըսի ըսածնիդ, հարցուց։

Հայր Բլանթա, որ ըստ երեւութին անցած դարձածին բոլորովին անտարբեր դէմքով մը անկիւն մը քաշուած՝ կատաղաբար եղունգները կը կրծէր, յանկարծ ոտքի ելաւ։

— Պ. Սօվրըսի տիկին որ Թրէմօրէլի առաջին ամուսինն էր, ըսաւ. Գուրթուա բարեկամս այս կէտը զանց ըրեր էր...

— Օ՜հ, պատասխանեց քաղաքապետը վերաւորուած չեշտով մը. ինծի այնպէս կ'երեւայ որ ներկայ պարագայից մէջ...

— Ներեցէք, ընդմիջեց հարցաքննիչ դատաւորը, մանրամասնութիւն մը՝ թէև խնդրոյն բոլորովին օտար, և առաջին ակնարկով աննշան երեւնայ, կրնայ ըլլալ որ թանկագին կարեւորութիւն մը ստանայ ի վերջոյ։

— Հը՞մ, մրմռաց Հայր Բլանթա, աննշան... օտար...

Իր ձայնն այնչափ զարմանալի էր, այնքան երկդիմի երեւոյթ մ'ունէր, որ հարցաքննիչ դատաւորին ուշադրութիւնը գրաւեց։

— Թրէմօրէլ ամուսիններուն մասին պարոն քաղաքապետին ունեցած կարծեաց համամիտ չէ՞ք, պարոն, հարցուց։

Հայր Բլանթա ուսերը թօթուեց։

— Ես կարծիք չունիմ, պատասխանեց. մինակ կ'ապրիմ, մարդու հետ չեմ տեսնուիր. ինծի ի՞նչ վերաբերութիւն ունին բոլոր այս բաները։ Սա-կայն...

— Կարծեմ, բացագանչեց Պ. Գուրթուա, ոչ ոք կրնայ ինձմէ լաւ դիտնալ պատմութիւնն այն մարդոց, որք իմ բարեկամներս եղան, և իմ վարչութեանս տակ գտնուեցան։

— Ուրեմն խիստ գէշ կը պատմէք, պատասխանեց հայր Բլանթա ցամաք կերպով։

Եւ որովհետև հարցաքննիչ դատաւորը կը ստիպէր որ միտքը բացատրէ, հայր Բլանթա խօսք առաւ, և ի մեծ գայթակղութիւն քաղաքապետին, որ այսպէսով երկրորդական դերք մը կ'առնէր, սկսաւ ուրուագրել կոմսին ու կոմսուհւոյն կենսագրութիւնն իր ընդհանուր գիծերուն մէջ։

Ցը Թրէմօրէլ կոմսուհին, ծնեալ Պերթ Լըշայլիւ, գիւղական աղքատ վարժապետի մ'աղջիկն էր։

Ցասն և ութ տարեկան հասակին մէջ, իր գեղեցկութիւնը՝ երեք մըղոն հեռաւորութեամբ շրջակայ տեղեր հռչակ հանած էր. բայց որովհետեւ իր կապոյտ աչքերէն և հիանալի խարտեաշ մազերէն զատ ուրիշ օժիտ չունէր, սիրահարները, բուն սիրահարները, չներկայացան բնաւ։

Իր ընտանեաց տուած խորհրդին վրայ, արդէն Պերթ համակերպեր էր ալխարհ չմտնելու գաղափարին, ու վարժուհիի պաշտօն մը կը փընտրէր, — տխո՞ւր պաշտօն այսչափ գեղեցիկ աղջկան մը համար — և ահա երկրին ամենէն հարուստ կալուածատէրերէն մէկուն ժառանգորդը առթիւ մը զայն տեսնելով, սիրահարեցաւ իրեն։

Դէմման Սօվրըսի երեսուն տարին մտեր էր. ընտանիք չունէր այլեւս, ու բնաւ ոևէ գրաւիչ մը տակ չգտնուող իր հողերը հարիւր հազար ֆրանքի եկամուտ կը բերէին. այսինքն թէ ամէն մարդէ աւելի իրաւունք ունէր ուզածին պէս կին մ'առնելու։

Զերկմտեցաւ. Պերթի ձեռքը խնդրեց և ստացաւ։

Ամիս մը ետք կ'ամուսնանար անոր հետ, ամենուն աչքին առջեւ, ի մեծ գայթակղութիւն երկրին հին գլուխներուն, որք անդադար կը կրկնէին.

— Ի՞նչ յիմարութիւն. եթէ լաւ ամուսնութեամբ մարդ չկրկնապատակէ իր ինքը, ինչի՞ կը ծառայէ ուրեմն հարուստ ըլլալը։

Հարսնիքէն գրեթէ ամիս մ'առաջ, Սօվրըսի՝ գործաւորներ լեցուցեր էր Վալֆէօյյիւի մէջ, և նորոգութեան ու նոր կարասիներու համար ետ-ուսն հազար ֆրանքի չնչին գումարը վատնուեր էր։

Իրենց մեղրալուսինն անցընելու համար այս գեղեցիկ կալուածն ընտրեր էին նորապսակ ամուսինք։

Հոն այնչափ հանդիստ զգացին ինքզինքնին, որ վերջնականապէս հաստատուեցան, ի մեծ գոհունակութիւն բոլոր իրենց հետ յարաբերութիւն ունեցողներուն։ Միայն թէ մէկ ոտքերնին Բարիզ էր։

(Շարունակելի)

ՏԷՐՍԱՏԷԹ ԹՐԱՄՎԱՑ ՇԻՐՔԷԹԻ Իլան.

24 նոմէրօրը գուբօնա մախսուս օլմագ իւզրէ պէտէր թահվիլաթա 12.50 ֆր. թէէտիէէսի իչիւն կէլէճէք յունիսին 26-ճի ճումա երթէօի կիւնիւնէն իթիպարէն հէր հաֆթա չարչէնպէհ վէ ճումա երթէէսի կիւնլէրի էօյլենէէն սօնրա պաֆր. սաաթ 2-էն 4 զամար պէրրօ-լարդն լիէճլիլ մուայնէ զամուլ օլրնա-ճազլարը, վէ թէէտիրթին սէքիզ կիւն սօնրա չիրք թին վէգնէսինէ իճրա օ-լրնաճազը թահվիլաթ համիլլէրինէ իլան օլունբր։

Տէրսաատէթ 13/25 մայիս 94 3—2

* * *

Թրամվայ Շիրքէթինին միւպայէա իւ-տէճկի էվլէնէճ իլան իտիլէն արբա լէ-վաղիմինն միւնագասար կէլէճէք յու-նիսին 15/27-ճի չարչէնպէհ կիւնիւ էօյ-լէնէէն սօնրդա պաֆ. թամմ սաաթ 2-ա պիր տէֆայա մախսուս օլմագ իւզրէ իճրա օլրնաճազդրնան, թալիպ օլան-լարդն մալլարդրնան պիր նիւմունէ պէ-լապէր կէմիիրմէկլերի ըէճա օլրնբր։

Տէրսաատէթ 13/25 մայիս 1894 3—2

«ՍԻՍԱՐԼԷՔ»

Երուանդ վէ շիրէքեասը մարիֆէ-թիյէ պու քէրրէ թէէտիէ վէ թէէթիպ իտիլմիշ օլուպ, մէվասատը մուզիրլէտէն սաիմ վէ արի օլմասը վէ միյանէյ գուվ-վէթ վէ իշլիհնա վէրմէք խասսէյէ-րինի հայիզ պուլունմասը հասէպիյէ, աթրպպա թարաֆրնան տախի թավ-սիյէ գալրնմագտա օլան խալիս իւզիմ սուլունան մասմուլ բարը վէ մաս-տիգա՝ մէօնրի յիչէլեր տէրունինտ Մու-քէթ իւնվանրյա վէ ֆիյսթը մագթուս-էի մութէտիլիսլէ գիյտէ թասատա օլունան տուբքեանրատա սաթրտագ-տա օլտուզը՝ նէյէճուլյանա իլան օլունբր։

Գալաթասա Պանդր Օսմանի սրբա-սրնտա Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. խանը թահրնտաքի Մուքէթ ատբօսը վէ չէն-ռիմիդին մասրուֆ էճզանանէլէրիյէ

Գալաթասա Գօմիսիօն խանը տէրու-նինտ Պոզոս աղա լօգանթասրնտա։

Վօյլօտա ճատատէսինտ Նօ. 92 լօ-գանթատա։

Քիւրէքմիլէր սօգաղրնտա Նօ. 27 Խասիկ աղա լօգանթասրնտա։

Մանսուրզնրյար ճատատէսինտ Նօ. 199 Արթին աղա գաղինսօրնտա։

Մօմխանէ ճատատէսինտ Նօ. 111 Մա-կաղէն Ռիւստ։

Թօրխանէտ տէօրթ եօլ աղզընտա Նօ. 1 Թիւթիւնճի Եանիտ։

Քէօրրիւ իւզէրինտ Պոզաղիչի վա-բօրյաը պաչրնտա Իսթիֆանի Հաճի Գոսթիտ։

Եէնի Մահալլէտէ վաբօր իսկէլէսի գաչրբրնտա Նօ. 122։

Սթամպօլտա Հաճօրալօ խան ԻԹԻ-սարինտ Մէհմէտ բաչա խանրնտա Նօ. 24։

Զարչը իչինտէ Մահֆազաճրլար սօգա-զընտա Թօգաթլեան լօգանթասրնտա Նօ. 29։

Պէչիքթաչտա Օսմանիչէ բասթաճը տիւքքեանընտա։

Պէյօղլունտա Հաճօրալօ չարչըընտա Նօ. 10։

Գալաթա Սէրայը ԻԹԹիսալինտէ Նօ. 257։

Գալաթա Սէրայը գարչը սօգաղընտա Նօ. 6 Քիլիտի մաղազասրնտա։

Հալէպ չարչրսը տէրունինտէ Օհնիկ աղա լօգանթասրնտա։

Ճատատի քէպիրտէ Նօ. 54 չէքէրճի Հաճի Սարիմ աղատա։

Թարլա պաչրնտա Նօ. 40 Անանեան տիւքքեանընտա։

Գատրքէօյտէ վաբօր իսքէլէսինտէ բասթաճը տիւքքեանը վէ չարչու Իչին-տէ Թուլումբա օսգաղընտա պիրա տէ-բօսրնտա։

Իլիքրուտէ աչըլաճագ տէբօյար տախի բէչտէրբէյ իլան օլրնաճագ տրը։

Pratz-Pasta
bestes Putzmittel der Welt.
PRATZ SCHULZ JUN. LEIPZIG
Nur echt mit Globus und Firma im rothen Streifen.
Deutschland.

ՊՐԻՃԵԱՆԹԻՆ ԱԱՊՈՆԸ

ԼԷՅԳԻՏԻԿՏԷ Մ. ՖՐԻՋ ՇՈՒԼՑ ԺԻՒՆԸՆ

ԵԿԵԿԵԱՆԷ ԷՍԷՐԸ ԻԹԻԻՐԸ

ՊՐԻՃԵԱՆԹԻՆ ԱԱՊՈՆԸ՝ մուհասսէնթը մախսուսէպի իչիւն շայանը թավսիյէ տիր։ Իշ-պու ճիրա սապնը՝ ալթուն վէ կիւմիշ մա-մուլլամ, մուլիգա ալէթի, պիլաշ, մամ պաս վէ սուֆրա թագրմլարը վէ սարէ կրպի պիլ-ճիմէն մասէն եշեայը թէէմիզլէյիպ բարլա-թը վէ ֆապրիգամի օրը էրնտէն հէնուզ չը գ-մը կիպի կէսմէէրը վէ արչհէթէ տէ հիչ պիր մայարթրմէթ մուճիպ օլմա։ Սաթան ա-լրպ տէնէյինդ, գանի օրմանգաղընը։ Պէհէրի 1 զրչ. տրը։ Հէր սապան պ ը քեաղրտա սա-բրը օլուպ. մէգբէր քեաղրդն իւզէրինտէ սուրէթը իսթիմալի մուհարբէր տիր։ Ֆապրի-գանդն ֆիւրքիտապի վէբրի՝ Գալաթասա Տէմ ը խանդնտա 1 նոմէրրը օտտասա Մ. Ա-ռան Պետրոսեան օլուպ, Պէյօղլունտա Գալա-թա Ակրայնտա Իսկէլիպ էճզանանէպնտէ, Սթամպօլտա քէօրբիւ պաչրնտա Սուէնան վէ Պաղէ Գաբուրտասա Սերգիսեան մաղազա-աբրնտա տախի ֆիւրուխթի օլունբր։

ԳԱԼԻՊՆՏԱՆ ՍԱԳԴՆԸՆԸՂ

Քէզա Աֆքէր պիրուսէրլէրին Պէյօղլունտա Քիւչլէ Գոնմարշէ մաղազասրնտա, Գալաթասա Գօօբէրթթիվ նամ պագգալիկ տիւքքեանը-տա, Սթամպօլտա քէօրբիւ պաչրնտա Վալիտ խանը գրասթ խանէպտնտ, Մահմուտ Բա-շատա շամտանճը թագէուրեան Կարտպեա, Զուլֆաճը խանը գաբչըսնտա Ն՝ 7 սատամ ճը տիւքքեանրնտա վէ սարը էքսէր տիւքքեան-լարտա տախի սաթիլրը։

36—29

METHODE BROWN-SEQUARD contre DÉBILITÉ FAIBLESSE IMPUISSANCE

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

Elixir Séquardien "Alpha" pour les deux Sexes

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

PRIX DU FLACON : 25 FRANCS. — Envoi franco contre mandat-poste ou chèque sur Paris adressé au DIRECTEUR du LABORATOIRE de PRODUITS PHYSIOLOGIQUES, 10, Rue de l'Orne, PARIS.

ԻՏԱՐԻՒ ՄԱԽՍՈՒՄԷ

Շէհրը նիսանըն 20-ճի չարչէնպէհ կիւ-նիւնէն իթիպարէն հաֆթատա 2 կիւն ճանի չարչէնպէհ վէ ճումա կիւնլէրի քէօրբիւէն սաաթ 4-է Անատօլու խաթ-թինա իճրաի սէֆէր իտէն եիւք վաբօրը չէհրը մայիսին 18-ինճի չարչէնպէհ կիւ-նիւնէն իթիպարէն լաղլ օլրնրպ՝ Ատա-լարա հարէքէթ իտէն եիւք վաբօրը ի-լանրնտա մուհարբէր կիւնլէրտէ քէմա-ֆիւսսասարգ իճրաի սէֆէր իտէճէք տիր։

14 մայիս 310

ՍՈՒ ՍԻՒԶԿԷԶԻ

Ա.ԵԷ-ՖԷՒՐ-Ը Մ.ԼԷԷՏ.

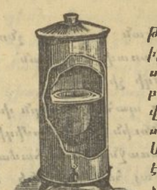

Մէչհուր Մ. Բասթէօրին նազարիպթր իլմիյէսինէ մութապգ սուրէթէտ վէ «Ֆէ-ՆԷ բօսբլէնինտէն մամուլ վէ հէր նէվ միքրոպան արի օլմագ իւզրէ Մ. Մալլիչէնին իմալ էյլէտիկի սու սիւզկէ-չի տիր։

Ֆրանսասա վէ մէ-մալիքը էճնէպկիտէ՝ իսթիյազը իյճատ իտէնէ պտտ տիր։ Թէքմիլ Թիւրքիա իչիւն վէքիլը մախ-բուսը՝ Գալաթասա Բէնճէնպէհ Բազա-սրնտա 15 նոմէրօրը մաղազասա մու-գիմ Մ. Ճ. Ֆ. Տէլմաս վէ շիրէքեասը, վէ Պէյօղլունտա Թիւնէլ Մէյսանընտա 482 նոմէրօրը Մ. Վէրտաուէն մաղազա-սը տրբր Թաչրատան սրբարրդ գասլ-օլունբպ, քէմալը կէրմի իլէ իճրա օ-ունբր։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԷՎԼԻՐԻԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 28 մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101—53
Օսմ. էսհամը աչըլաը	24—12
» » զարանտը	24—18
» » Սէրի Ա	62—75
» » » Բ	38—37
» » » Գ	26 —12
Սթամպուլ 1871	—
Օսմանլը Պանգասը	15—50
Բուլգարիա իսթիքրազը	—
Մըսրը տուլ. մուԹԹահրաէ	102—
» իսթիխսարը	105—
Տարբէի Սանիչէի Մըսրը	103—
Եունան 5 % 1879	34—75
Թօչիլա իսթիքրազը	—
Պուլկար իսթիքրազը	103—50
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վաստ	25—35.

Բարիզ 28 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	101—12½
» » 4½ %	107—05
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլաը	24—40
» » » զարանտը	24—35

Մ-ԼԷՏԷԼԷ

Սէրի Բ.	38—50
» Գ.	26—37
Բուլգարիա չրմէնտրֆէրի	111—75
Օսմանլը Բէտիսի էսհամը	438—75
« Պանգասը	640—62
Գրէտի Լիոնէ	773—75
Գրէտի Ֆոնսիէ	960—
Դոնթուար տ'Եգզոնի	—
Միվկիչ ազտիանը	2885—
Իսթալիա էսհամը	78—55
Մըսրը ֆոնտ. մուԹԹահրաէ	513—75
Բոհեմիէ Թիւրք	476—25
Գամպիօ 3 այ վաստ	25—18

Վիէննա 28 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ զամպիօ	125—25
Բուլգարիա չրմէնտրֆէրի ֆի.	63—10
Օսմանլը Բէտի մ-իսթանը	217—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ուս. տիւն ազչ. գաբ.	26—27½
» » » էն եիւքսէք	26—27½
» » » էն աչաղը	26—27
Գու սապան աչըլար գ. ք.	26—27½
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	96 —
» » » էն եիւքսէք	—
» » » էն աչաղը	—
» » » աչըլար գ. ք.	—
Վէռի Ա.	62—20
» Բ.	38—10
» Գ.	27—30
Բուլգարիա չրմէնտրֆէրի	111—
Ագչէ ֆաբրի	6—
Ռէբօր Դրչ.	—
Հէվալէսիզ » բէբօր	25—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրէտի ժէնէրալ	8—32
Սթամպոլ Պանգասը	3—20
Օսմանլը Սիկուրթա չիրքէթի	6—46
Ռէտի ազսիօնը	19—08
Փրամվայ	5—88

ԱԳՕՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 դ. տան	Դրչ. Բ.
Գէյազ մէնիտիյէ ֆարգը	108—
Մէթալիք »	97—
Գէնլիք »	101—20
Ակթիարզ »	103—
Ոսկիիիզ լիրասը	110—10
Դրանսրզ ֆրանը	87—18
Բոլ	90—
Իրլանդիյ ֆրանը	51—15
Գաբրպոն դոյչմարկ	8—50

ԳԱՄՊԻՕ

Լոնտրա	109—9/16
Պարիզ 3 այ վաստէյի	23—06

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԲԷՐԻ ճանիպը ալիսխնտէն

(12) Հայվանաթը միրէյէ իտարէսի իչիւն միւպայէասը մէվզրի միւնագասայա գօնուլան 1,700,000 զրյէ կիյարդն իթասրնա թալիպ օլան վէ չէրաթիրի անլամագ իսթէյէնէրին՝ մագամը Սէ-բասքերի Լէվազիմամ տարէսինէ կէլ-մէյէրի։ 3—2

Տարբէի ճէլիլեի Խարիճէյէ խատէմէ վէ օտաճբլարը իչիւն լիւզումը օլան էլ-պիսէ իլէ տարբէի միւշարէլէյնայա միւգ-թէգա օտուն վէ քէօմիւրին ունէկի հա-լիյէ չէհրը նիսանըն 16-ինճը բազար էր-թէսի կիւնիւնէն հաղիրան իսպիտասբ-նա գասար միւնագասասը իճրա զրբնա-ճաղընտան, իթասրնա թալիպ օլանլարդն՝ էյյամը թաթիլյէյէն մասատա պէտէր կիւն բէյ ապչէլէրիյէ պէրապէր տարբէի միշարէլէյնա իտարէ գօմիսիօնրնա մու-բաճաաթ էյլէմէյէրի իլան օլունբր։

14 մայիս 310 3—2

Էքմէքչի Կիրակոսրն՝ սէնէ 311 վէ 118 նոմէրօսրյա մուգայյէտ իլամ մուճի-պինճէ Եավիմէ գասրն զիմմէթինէ մանքիմանինպէհ ալաճազը օլան մաիմ-էլմզրգասար մէպալիդին թէէմինը իսթիֆսաը զրմինրնտա մէտեունէէր մէգզրբէ-նին խանէսինտէ թաթիր հաճզէ ալրնան պիր ասէտ բիյանօսը՝ Պէյօղլու պիտա-յէթ մանքէմէսի բիյասէթը էվվէլիսի ճա-նիպինտէն իթա պուլյրլան գասրարա թէվֆիգէն չէհրը ճաբրի Բուսմինին 23-իւնճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3 գասրալրարընտա Պէյօղլունտա Գալաթա Սէրայը էօնիւնտէ պիրմիւզայէտ ֆիբ-ուլսի օլրնաճազը՝ Պէյօղլու պիտայէթ մանքէմէսի Իճրա մէմուրիյէթի ճանի-պինտէն իլան օլունբր։

16 մայիս 310

Բէյթիա պէյին՝ սէնէ 311 վէ 52 նոմէ-րօսրյա մուգայյէտ իլամ մուճիպինճէ Բրաուսօսա մանքիմանինպէհ տէյին օլան մաիմէլմզրգասար մէպալիդին թէէմինը իսթիֆսաը զրմինրնտա մէտեունը մու-մանիյէյին Գալաթասա Հաճի Ալի մա-հալլէսինտ Խէնտէք ճատատէսինտէ 92 նոմէրօրը խանէ թահրնտա վաբը պիր պապ քեարկիր տիւքքեանտա ինթիպա-լէն միէթսարրրզի օլտուզը պիր խուս հիսսէի չայիասը լէտէմիզայէտ 2100 զրչ. պէտէլ իլէ թալիպի էօնտէսինտէ թէգարրուբ իթմիշ օլտրզրնտան, թարիխ իլանտան ինթիպարէն 31 կիւն զարֆ-զընտա պէտէլը մէգզիբ իւզէրինէ 100-տէ 5 զամմրյա թալիպ օլանլարդն՝ Պէյ-օղլու մէմուրիյէթի ճանիպինէ միւրաճաաթ իթմէէրի իլան օլունբր։

16 մայիս 310

Տէյարպէքիր վիլայէթի տախիրինտէ Արզրնի մասէնը Հիւմայունընտա մէվ-ճուտ օլուպ, 4 ման զարֆընտա Իսքէն-տէրունա նազլ իթիբրիէճէք օլան թագ-րիպէն 500000 գրյէ ճէպտա խամ պա-գրրբն լիրա 100 զ. հիսապրյա պէտէր գլյէսինին 26 բարայա Տիյարպէքիրտէ նազլա թալիպ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, իճբրէթը մէզգիբէ մուվաֆրգ կէօրիւէ-մէտիկի ճիէմիթ, միւտաէթը միւնագա-սա մայիսին 25-ինճի կիւնիւնէ գասրը թէմամ իտիլէրէք, քէզալիք անտէն սօնրա պիր հաֆթա 100-տէ 5 թէնզիլաթ գապալ օլրնմագ իւզրէ, մէգզիբ պա-գրրբն ֆիյսթը մէգզիբտէն նօգանընա նագլա թալիպ օլանլարդն, վէ չէրաթիր միւնագասայը անլամագ իսթէյէնէրին տէքօզիթօ ագճէէրիյէտ պէրապէր, չու միւտաէթ զարֆընտա Տէրսաատէթտ Օրման վէ Մէտատին վէ Զրաաթ նէգա-բէթը ալիյէսինէ, վէ մահալլինտէ Տիյար-պէքիր վէ Հալէպ վիլայէթլէրիյէ մա-տէնը մէգզիբ միւտիրիկինէ միւրաճա-աթ էյլէմէյէրի իլան օլունբր։

16 մայիս 310

Այտրն վիլայէթը ճէլիլէսինին Պայէն-տրը գազասրնտա քեաին օլուպ Իզմիր չրմէնտրֆէրինէ 2-տէն 5 սաաթ պուտ ու մէսաֆէսի պուլունան մաիմ էլ հուս-տուա Մուսա տաղը նամ մրրի օրմա-նընտան 2 սէնէ միւտտէթ զարֆընտա տէրճ ու ճէմ վէ իխրաճ իտիլմէք իւզրէ 9000 ճէպտա գանիար գուրու չամ գա-պուղընին լիրան Օսմանի 100 զրչ. հի-սապրյա պէտէր գանիարը 14 զրչ. 30 բարատա, վէ եէնէ վիլայէթը միւշարէ-լէյնանրն Մէհէմէն գազասրնտա քեաին օլուպ Իզմիր Ալէմ մէվզրֆընա 1-տէն 1½ սաաթ մէսաֆէսի պուլունան մաիմ էլ հուս-տուա Տէյիրմէն Տէրէսի նամ մրրի օրմանընտան տախի 6 այ զարֆընտա թօր-լանրլրպ չրգարրլմագ իւզրէ 500 ճէպտա քեզալիք գուրու չամ գապուղընին պէ-տէր գանիարը քեզալիք լիրան օլարագ 16½ զրչ.-ամ մահալլինճէ թալիպի էօն-տէսինտէ օլուպ չէրաթիր մահալլիյէյէ վէ Օրման նիզամնամէսինրէ օլ պապ-տէ թանգիմ վէ թէՀՅի գրլընանագ օ-լան գանիարթասրնտա թագի օլմագ իւզրէ իչպու իքի գալէմ գուրու չամ գապուղը այրը այրը պուրաճա միւգայէտէյէ վազ օլունմրշ օլտու զընտան, ֆիյսթը մէգ-քիւրէ իւզէրինէ զամմ իլէ իչպու գա-պուղարա թալիպ օլանլարդն տէրգիմ թօլարրյա պէրապէր իչպու 310 սէնէսի հաղիրանընդն ճինէ գասար Օրման վէ Մէտատին վէ Զրաաթ նէգաբէթը ալի-յէսի մուհասպպէսինէ վէ մահալլինէ միւ-բաճաաթ իթմէէրի իլան օլունբր։

16 մայիս 310

Պուլկար տաղը մասէնինին 309 վէ 310 սէնէլէրի հարարթրնտան 2 թա-գրմ օլարագ մէվճուտ պուլունան 122239 տիրհէմը ճէպտա 717 միլյար տիրհէմ սի-մը խալիս իլէ 1352 տիրհէմը ճէպտա 735 միլյար տիրհէմ ալթունընն միւզայէտէսի պիկիճրա 310 սէնէսի չէհրը մայիսինին 25-ինճի չարչէնպէհ կիւնիւ սաաթ 9 բատտէլէրինտէ գարարտատէսի քէչիտէ օլրնմագ վէ 24 սաաթ զարֆընտա 100-տէ 3 զամմ գապուլ օլրնբպ, անտէն սօնրա զամմ գապուլ օլրնմամագ վէ թէ-գարրուբ իտէճէք էամանը նագտէն վէ տէֆթէէն վէ լիրաի Օսմանի 100 զ.-ա օլարագ, Օրման վէ Մէտատին վէ Զրաաթ նէգաբէթի վէգնէսինէ թէպլիմ գը-լընմագ իւզրէ, մէգքիւր էլ մրգտար սիմ վէ ալթունն մէվզրի միւզայէտէյէ վազ օլրնարդրնտան, թալիպ օլանլարդն՝ տէ-բօզիթօլարրյա պէրապէր նէգարէթը միւշարէլէյնայա միւրաճաաթ էյլէմէյէրի իլան օլունբր։

16 մայիս 310

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՖՐԱՆՍԷԶ

ԲՕՍԹՈՒ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸՆ 1891 ԴԵԿՏ. 24-ՏԷՆ ԻԹԻՊԱՐԷՆ ԵԷՆԻ ԹԱՐԻՖԱԸ

Ազիմէթ վէ ավաէթաէ Հավը իսքէ-էսինէ ուղրամագ իւզրէ Լօնտրա ի-լէ Դարատէնիզ լիմանլարը արասընտա տօղրուտան տօղրուտյա իճրաի սէֆէր։

ՍԹԱՄՊՈԼ

Հէր բազար Լօնտրատան հարէքէթ իտէր։ Հէր ճումա երթէսի ագշամ ա-լտաքր. սաաթ 4-տէ Մարսիլիատան հա-րէքէթէ գեկտ. 5-տէն իթիպարէն Բիրէ, Իզմիր, Զանագ-Գալէ, Սթամպոլ Թարի-գիյէ, վէ գեկտ. 12-տէն իթիպարէն Գա-լամաթա, Շիրա, Զանագ-Գալէ, Սթամ-պոլ Թարիգիյէ կիտէր։ Իզմիրտէ Սու-բիա խաթթը բօսֆոր վաբօրլարբյա թէ-սատուֆ վուգու պուլբր։

Հէր բէնճէչպէհ ագշամ սաաթ 4-տէ Սթամպօլտան Մարսիլիա, Հավը վէ Լօնտրայա հարէքէթ իտէր։ Դեկտ. 31-տէն իթիպարէն պիր հաֆթա Զանագ Գալէ, Իզմիր վէ Բիրէ Թարիգիյէ, վէ գեկտ. 24-տէն իթիպարէն օ պիր հաֆ-թա տա Զանագ Գալէ վէ Շիրա վէ Գա-լամաթա Թարիգիյէ կիտէր։

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱՖՈՒՄ

Լօնտրատան կէլէն բօսթա վաբօր-լարը իլէ տօղրու սէֆէր։

Հէր 15 կիւնտէ պիր քէրրէ ճումա երթէսի ագշամ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր, վէ կէրէք ազիմէթտէ վէ կէրէք ավաէթտէ Սամսուն, Քիրասօն, Թրապի-զօն վէ Պաֆում իսկէլէլերինէ, վէ դայ-րը մէնզուլի սուրէթտէ Իւնէվ, Ֆաթ-սա, Օրտու, Սինօպ վէ Ինէպոլու իսկէ-լէլերինէ ուղրար։ Պաֆում վէ Սթամ-պօլա չարչէնպէհ սապահարը միւվասէ-լէթ իտէրը

ՕՏԵՍԱ

Լօնտրատան վիւրուտ իտէն բօսթա վաբօրլարը իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր իճրա օլունբր։

Սայր սապահ Տէրսաատէթտէն հարէ-քէթ իտէր, վէ չարչէնպէհ ագշամը Օ-ակսայա վարլ օլուր։ Օտէսատան ճում-մա երթէսի ագշամը հարէքէթ իտուպ, բազար երթէսի սապահը Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ իտէր։

ԹՈՒՆԱ

Մէսաժբրի Մարիթիմ գումանեասը Սթամպօլտան Մարսիլեայա իւճրէթէլ-բինի պէր վէճէը աթի թէնզիլ իթմիշտիր. 1-ինճի մէվզը՝ եէնէլէլ 225 ֆր. Ուշագ-լար՝ եէմէքլէ 112½ ֆր. Կիւվերթէ եէ-մէքսրզ 60 ֆրանգ։

Քէզա Մարսիլեա վէ Լիօնտա թէլեագ-ռաֆ իսէպլիմէք իւզրէ Սթամպօլտան Բարիզէ գասար տօղրու պիլէթին ֆիյս-թը 250 ֆր. տրբ։

ԱՆԹԻՆԻԳՕԹԻՆ ԱԲԷՐԻ

Թիթիւնին մէնը մաղարթթրնա մախսուս բամպուգ

Իչպու բամպուգ՝ Մէքթէպը թրպ-պիյէի Շահանէ մէճիրը մախսուս-սընդն 1292 սէնէսի սեպտեմբերինին 3-ունճու կիւնիւ վուգու պուլան իճ-թիմարնտա մագհարը թասարդ վէ թասարպպ օլմուշ տրբ։

Թիթիւն իսթիմալի թէնէֆֆիւսի վէ գանդն ճէվէլանընը տիչարը խալէլ ի-տէր։ Գու բամպուգ նիգոթին իլէ սարը զէնրլերի թիսթիւնիւն սիմանը իլէ վիւ-ճուտէ սիրայէթինի մէն իթտիկինէն, թիթիւն իսթիմալի թէնէֆֆիւսի պիր հայ քէսպ իտէր։

Ումում տէբօսը՝ Գալաթասա Եիւ-սէֆ Գալաբրրմտա մուճիրլերի Մ. Աբէ-րի վէ Մ. Լէֆֆաքինին 68 վէ 86 նիւ-մէրօրը էճզանանէլերիյէ, Պէյօղլունտա Գոն Մարշէ մաղազասրնտա վէ Տէրսա-ատէթ վէ վիլայաթրն պաչլրճա էճզա-խանէլերինէ տրբ։

Վիլայաթ իչիւն ումում տէբօսը՝ Մ. Լէֆֆաքինին էճհանէպ տրբ։

Գու բամպուգրն պիր չօգ թագլիլերի օլուպ, պունլարդն իսթիմալի հիչ պիր ֆասէյի մուճիպ օլմայաճաղը ճիէթլէ, թագլիլէրէն իճթինապ օլրնմասը թավ-սիյէ իտիլբր։

ԻՒՍԿԻԻՏԱՐ—ԳԱՏԸՐԼԻՕՑ ՍՈՒ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Գօրու վազը ամէլիյաթը վէ ալէաթը լաղլմէնին քիրա իլէ իթասը հագգընտա

ԵԷՆԻ ԹԱՐԻՖԱ

ՖԻՑԱԹԱՅ ՊԷՕՑԻՒԻԹ ԹԷՆԶԻԼԱԹ

Տէրսաատէթին Անատօլու ճիհէթինէ պուլունան քէօյ էհալիսինի, Իսկիլիսար—Գատրքէօյ Սու գումբանեասրնտան իսթիֆատէ իթմէք իւզրէ, քէնտի էվէրինէ եէլլար ինչա վէ սաաթլար իչթիրասընա թէչվիգ իթմէք իչիւն պու քէրրէ գումբա-նեա՝ սույը խանէյէ ալագ իչիւն իճրա իսթիլճէք ամէլիյաթի մէսարիֆինին վէ սա-աթլար պէտէլլինին պիր զրամընը քէնտիսի տէրէօճտէ իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր։

Գունտան էվվէլ էհալիյի Սու գումբանեասընին վիճուտընտան իսթիֆատէյէ ա-լըէտրրմագ իչիւն, այտա եաղընը 15 զրուչ վէրիլմիկի հալտէ, չէհրի 133 լիթրա սու ալընապիլճէկկի իլան իտիլմիշ իտիր։

Գարարը ապիրէ տէկին ճարի օլանագ օլան իչպու թարիֆա մուճիպինճէ, սույը խանէյէ ալագ մէսարիֆի վէ սաաթ պէտէլի՝ պէրվէճճը ապի թէնզիլ օլընմըշ տրբ։

ԳՕԼ ԻՆՇԱԱԹԸ

Հէր կէօնա մէսարիֆը ինչաիյէ գումբանեայա ապտ օլարագ միլիմէթլիֆ գուբ-տա 5½ մէթրօ պօրունրն բէչին բարա իլէ պէտէլի տիր։

10	սանթիմէթրօ	գուբր	ալթուն	ագչէ,	զրուչ	250
15	»	»	»	»	»	275
20	»	»	»	»	»	325
25	»	»	»	»	»	375

Իչպու ինչաաթը պէտէլի բէչինէն թէէտիյէ օլընմայրպ իսթիֆճար իտիլմիկի հալտէ սէնէտէ ալթուն ագչէ օլարագ 45 զրուչ իթաբը լաղըմ կէլէճէք տիր։

ՍԱԱԹԼԱՐՐՆ ՊԷՏԷԼԻ

7	սանթիմէթրօ	գուբր	ալթուն	ագչէ,	բէչինէն	զրչ.	210,	քիրա իլէ զրչ.	4
10	»	»	»	»	»	»	220,	» » »	5
13	»	»	»	»	»	»	230,	» » »	6
20	»	»	»	»	»	»	250,	» » »	8
25	»	»	»	»	»	»	350,	» » »	10

Իչպու եէնի գարար իսթիֆազարնճա կիւնտէ 133 լիթրա ճանի 10 զրբպա սու-ալագ իսթէյէն պիր գաթ. ինչաաթ պէտէլի օլարագ սէնէվի ալթուն ագչէ 93 զրչ. վէ սու պէտէլի իչիւն տաիր այտա 15 զրուչ վէրէճէք, վէ եսիստ սույը խանէյէ ճէպլի ամէլիյաթինը քիրալտարդը հալտէ, պունտ մուգայիր 45 վէ սու պէտէլի վէ սաաթ քիրաը օլարագ տախի այտա 19 զրուչ իրմա էյլէճէք տիր։

Գուբիր 25 սանթիմէթրօյր միբէճավուզ օլան պօրու վէ սաաթլարդն քիրաը տախի ֆէվկլյատէ սուրէթտէ թէնզիլ իտիլմիշ տրբ։

Գուբմանեա՝ էհալիի քիրամը եազ սէվլմիմիտէ մաթլուպ օլան թէմիզլիկի հա-իզ օլմայան սուլարը իսթիմալ իթմէճանէ գուբմարմագ իչիւն, իչպու եէնի թարի-ֆանդն իպրազ իսթարկի թէսիրլաթտան իսթիֆատէ իթմէկէ տավէթ իտէր։

Խանէ սահիպլերի պունա տասիլինտէ սուրդն սուրէթր թէզվիրինի վէ ինչաաթը սաիրէյի իսթէտիլերի վէճէյէ իճրայէ մէկզուն տրբրբ։ Գուբմանեա՝ եաղընը Գուբ-պապր իգիմիտարա միւրաճաաթ իտիլմէսինի թավսիյէ իտէր։

1 մայիս 1894, Գատրքէօյ 6 ՄԻՀՏԻՐԻՑԷԹ

ՀԷՄԱՆ ԵԻԶ ՍԷՆԷԼԻԹ ՄՈՒՎԱՖԱՖԱԴՐՑԷԹ

ՏՕԳԹՕՐ ՖՐԱՆԳՐՆ ՄԻՀՈՇԻԼ ՎԷ ՄՈՒՍԱՖԱՖԻԻ ՍԱՀԻՇ

ՍԸՀՀԷԹ ՀԱՊԼԱՐԸ

Իգթիհանը տէմ, իչ-թահսրզրգ, պաթիի հագմ։

VERITABLES GRAINS de Santé du docteur FRANCK

Ինգբպագ, պաչ աղրբ-լարը, իմթիլաի էմա

Վէ թեգբպագ իլէ Հաղմսրզրգասան թէէվէլլիւտ իտէն սաիր քեաֆֆէի իլէլ ու էմրագ, մէէպա գայպ սանճբլարը վէ պաչ տէօնմէէսի վէ նիւզուլէ իսթիլա վէ պասուր վէ սարէ «Ֆրանք. Ֆիրանդրն սահիհ սրՀՀէթ Հապպարբյայ» շրֆա պուլբր։

Իգբաչ վէ սանճբլը տավէթ իթմէտիկի կիպի, հիչը իսթիմալբէրինտէ պարբճա բէբ-հիվէ տախի լիւզում եօգ տրբ։

Հասիյէթը մախսուսէ.—Աղ մրգտար ալընտրդը վագթ իշիմէը տավէթ իթտիկի կի-պի, գիյատէ արշնճագ օլուր իսէ, պաղրբսագլարա թէէսիր իտէրէք գարա ճէլյէր վէ ա-լէաթը սարէնին ֆասլիյէթինի թէզիր իտէր։

Թ. Լրբու վէ Լիսսնա.—Ֆրանք օր վէ պիրինճի սընդ եճգաճբլարընտան. (Բարիզ Բրթի Շան սօգաղրնտա նուսմբրօ 91։)

Թիւրքիատա քեաֆֆէի եճգախանէլէրտէ պուլբրը։

EMULSION SCOTT

(ՈԳՈՒԴԻ ՕՐԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԵԼԵՆ ՕԱՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիտ տը Հով Ի սոդայով

Պարբասրեալ ՀԵԱՄԷ ՍԿՈՏԻ Ե ՊՕՈՒԼՆԻ.

Ի Նեւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան ՝ում իւղի բոլոր յատկութիւններն զ[illegible]
իբոֆոսֆ. ՝ներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ուն